

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Tertialrapport

Tertial 2 2023

Innholdsfortegnelse

1	Tvedestrand (1)	4
1.1	Sammendrag	4
1.2	Økonomisk utvikling	5
1.2.1	Oversikt drift.....	5
1.2.2	Sektorenes økonomiske status	13
1.2.3	Forslag til budsjettreguleringer.....	14
1.3	Sektorenes rapporter	14
1.3.1	Årsverk	14
1.3.2	Sykefravær	15
1.4	Investeringer	16
1.4.1	Forslag til budsjettreguleringer.....	25
1.5	Finansforvaltning.....	27
1.5.1	Innskudd/ plasseringer.....	27
1.5.2	Gjeldsporteføljen.....	28
2	Kommunedirektør, stab og IKT (200)	31
2.1	Sektorenes rapporter	31
2.1.1	Økonomi	31
2.1.2	Årsverk	32
2.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	32
2.1.4	Sykefravær	32
2.1.5	Fokusområder.....	32
3	Samfunn og infrastruktur (210)	34
3.1	Sektorenes rapporter	34
3.1.1	Økonomi	34
3.1.2	Årsverk	36
3.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	36
3.1.4	Sykefravær	39
3.1.5	Fokusområder.....	39
4	Læring og oppvekst (220)	42
4.1	Sektorenes rapporter	42
4.1.1	Økonomi	42
4.1.2	Årsverk	45
4.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	45
4.1.4	Sykefravær	45

4.1.5	<i>Fokusområder</i>	46
5	Velferd, psykisk helse og habilitering (230)	47
5.1	Sektorenes rapporter	47
5.1.1	<i>Økonomi</i>	47
5.1.2	<i>Årsverk</i>	50
5.1.3	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	52
5.1.4	<i>Sykefravær</i>	56
5.1.5	<i>Fokusområder</i>	56
6	Helse, familie og rehabilitering (240)	57
6.1	Sektorenes rapporter	57
6.1.1	<i>Økonomi</i>	57
6.1.2	<i>Årsverk</i>	59
6.1.3	<i>Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene</i>	60
6.1.4	<i>Sykefravær</i>	62
6.1.5	<i>Fokusområder</i>	62

1 Tvedestrand (1)

1.1 Sammendrag

Innledning

Kommunedirektøren legger fram budsjettkontroll pr 2. tertial.

Det ble i månedsrapport for juli 2023 meldt om merforbruk på til sammen om lag 12 mill. kroner. Det ble blant annet pekt på nye tjenestebehov som har oppstått etter at budsjettet ble vedtatt, som det blir vanskelig å gi uten overskridelser på budsjettet eller budsjettmessig kompensering.

Det ble også meldt om ytterligere merutgifter i forbindelse med lønnsoppgjøret. Videre ble det omtalt usikkerhet rundt, renter, selvkostområdene og pensjonsfeltet.

Siden månedsrapport pr. juli det kommet informasjon om økt skatteinngang som er høyere enn det som kom fram i RNB. Det foreslås derfor økte skatteinntekter og rammetilskudd i denne tertialrapporten. I tillegg foreslås det økninger på budsjettene til sektorene på 6,1 mill. kroner.

Status drift sektorer og fellesområder

Sektorene har, som tidligere, gjort sine betraktninger ut fra hvordan situasjonen er på rapporteringstidspunktet og forsøkt å fremskrive dette for å finne status for årets resultat. Det er usikkerhet rundt flyktningssituasjonen samt andre forhold med betydelige endringer i dagens og nye tjenestebehov.

Status økonomi ved utgangen av august 2023, fremskrevet for året, noen hovedpunkter:

- Sektorene melder om en prognose på merforbruk på om lag 15 mill. kroner dersom det ikke gis økninger på budsjettene.
- Dersom det gis budsjettreguleringer på 6,1 mill. kroner vil merforbruket kunne lande på om lag 8,9 mill. kroner ved årsslutt.
- Skatt og rammetilskudd økes med til sammen 8,2 mill. kroner
- Forventet økt integreringstilskudd på bakgrunn av vedtak om nye flyktninger, anslag merinntekt er 0,94 mill. kroner.
- Lønnsoppgjør for 2023 fikk en økning på 3 mill. kroner etter oppdaterte beregninger.
- Selvkostfeltet får netto merinntekter på om lag 0,85 mill. kroner.
- Pensjonsfeltet ligger an til innsparing, men i og med usikre tall foreslås ikke endringer.
- Budsjettert disposisjonsfond ved årets slutt er beregnet til 20,394 mill. kroner, etter oppdaterte forslag.
- På usikkert grunnlag kan en anslå et totalt merforbruk for kommunen på minst om lag 8,9 mill. kroner for året.
- Disposisjonsfondet vil da kunne bli redusert tilsvarende, det vil si gå med til å dekke underskudd dersom samlet merforbruk blir som antydnet over.

Kommunedirektøren ser med økende bekymring på den økonomiske utviklingen og på den usikkerheten som er skapt i forbindelse med flyktningssituasjonen, rekrutteringsutfordringer, renteutviklingen, kronekursen, arbeidsmarkedet og strøm- og prisutviklingen.

1.2 Økonomisk utvikling

1.2.1 Oversikt drift

Bevilgningsoversikt drift jf. §5-4 første ledd

Denne tabellen tas med for å forklare status på de ulike postene.

Bevilgningsoversikt drift jf. § 5-4 første ledd	Regnskap	Gjeldende budsjett 2023	Restbudsjett
Tvedestrand			
Rammetilskudd	- 173 892	- 243 671	- 69 779
Inntekts- og formuesskatt	- 108 530	- 189 316	- 80 786
Eiendomsskatt	- 21 135	- 31 000	- 9 865
Andre generelle driftsinntekter	- 17 746	- 26 860	- 9 114
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	- 321 303	- 490 847	- 169 544
Sum bevilgninger drift, netto	356 952	455 927	98 975
Avskrivninger	-	29 909	29 909
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	356 952	485 836	128 884
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	35 649	- 5 011	- 40 660
Renteinntekter	- 5 787	- 6 890	- 1 103
Utbytter	- 16 010	- 16 044	- 34
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-
Renteutgifter	16 915	29 831	12 916
Avdrag på lån	15 156	32 400	17 244
NETTO FINANSUTGIFTER	10 274	39 297	29 023
Motpost avskrivninger	-	- 29 909	- 29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	45 923	4 377	- 41 546
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	-	-	-
Overføring til investering	-	-	-
Avsetninger til bundne driftsfond	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	- 148	- 4 227	- 4 079
Avsetninger til disposisjonsfond	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	- 150	- 150
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	- 148	- 4 377	- 4 229
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	45 775	-	- 45 775

Generell kommentar til tabellen ovenfor

Tabellen viser en bevilgningsoversikt for driften pr 2. tertial. Den viser hvordan inntektene dekker bevilgningene til sektorene og fellesområdene samt netto finansfeltet.

Budsjettets rammer og fellesområder

Nedenfor følger kommentarer til de største postene i budsjettets rammer og fellesområder. Dette utgjør kommunens felles rammer (inntekter og utgifter) som føres på ansvar 290 og

andre felles utgiftsposter på ansvar 280.

Felles inntekter er blant annet rammetilskudd, skatt, statstilskudd og renteinntekter. Felles utgifter er blant annet renteutgifter og avdrag. I tillegg kommer bruk av og avsetninger til fond.

Andre felles utgifter i forhold til pensjon og lønnsavsetning mm. føres på ansvar 280.

Skatt og rammeoverføringer

Skattevekst fra august 2022 til august 2023

Makro: Skattetallene som SSB publiserte 18. september viser at kommunene har fått inn 130,7 mrd. kroner i skatt på inntekt og formue fram til utgangen av august i år.

Kommunenes skatteinntekter var 1,3 mrd. kroner eller 1,0 prosent høyere enn på samme tid i fjor.

August er normalt en liten skattemåned. Skatteinngangen består hovedsakelig av restskatt. Sammenlignet med fjoråret fikk kommunene inn 1,7 mrd. kroner mindre i august måned. Dette tilsvarer en nedgang på 38,4 prosent sammenlignet med august 2022.

Nedgangen skyldes hovedsakelig at innbetalt restskatt i 2022 var spesielt høy, samtidig som det er stor variasjon mellom kommunene.

Tvedestrand: Skatteveksten for Tvedestrand for perioden januar-august 2022 til perioden januar-august 2023, er på -3,5 prosent, dvs. mindre enn landets anslag på reduksjon.

Skatteanslag for året

Makro: RNBs skatteanslag for kommunene for 2023 er 16,2 mrd. kroner eller -7,3 prosent lavere enn den totale skatteinngangen i 2022. Det er en reduksjon fra 220,843 mrd. kroner til 204,653 mrd. kroner. Det er imidlertid høyere enn skatteanslaget for nasjonalbudsjettet (budsjettvedtaket) på 200,725 mrd. kroner og -9,1 prosent.

Tvedestrand: For Tvedestrand ble skatteinntektene opprinnelig budsjettert med 186,049 mill. kroner for 2023. Ved RNB er skatteanslaget økt med 3,267 mill. kroner til 189,316 mill. kroner og det ble vedtatt å korrigere i tråd med dette.

Forventet skatteinngang for året

I og med skatteveksten for året ligger bedre an med vekst på 1 prosent enn RNBs skatteanslag for kommunene for året, vil det være nærliggende å anta at årets skatteinngang lander på en mindre reduksjon enn -7,3 prosent som var anslått. Ved fremlegg av Statsbudsjettet for 2024, ble også skatteanslaget justert til -5,7 prosent. *Et forsiktig anslag kan være - 4 prosent. Med denne forutsetningen vil Tvedestrand kommune få ekstra skatt og rammetilskudd på 7,9 mill. kroner. Anslaget bygger altså på en forventning om bedret skatteinngang for hele landet. Det har i de siste årene slått til, men det er ikke sikkert det vil lande slik i år.*

Rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd for Tvedestrand ble budsjettert i tråd med prognosemodell fra KS, versjon prok2204ksaltsk., med 425,166 mill. kroner. Kommunestyret økte dette med 1,116 mill. kroner til 426,282 mill. kr i sitt vedtak 13.12.2022.

Stortingets saldering og revidert nasjonalbudsjett (RNB) har gitt følgende endringer i rammetilskuddet for Tvedestrand kommune, kom etter 1. tertial:

Kompensasjon for økte veiledende sosialhjelpssatser fra 1. juli 2023 (0,322 mill. kr)

Rammetilskudd, skatt og inntektsutjevning er etter dette gjengitt i tabellen nedenfor.

Oversikt over endring i skatt og rammetilskudd pr 2. tertial:

Beløp i 1000 kroner	Opprinnelig budsjett 2023	Revidert budsjett (RNB) - pr 1. tertial	Oppjustert estimat pr. 2. tertial	Endring fra opprinnelig budsjett
Skatt	186 049	189 316	196 162	6 846
Inntektsutjevning	27 389	28 298	29320	1 022
Rammetilskudd - fast del	211 744	214 273	214 593	320
Rammetilskudd - skjønn	1 100	1 100	1 100	-
Sum	426 282	432 987	441 175	8 188

Samlet økning fra 1. tertial er 8,2 mill. kroner. Det foreslås å endre budsjettet i tråd med dette.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten var budsjettert med 29 mill. kroner for 2023. Prognoser ved 1. tertial viste merinntekter på om lag 2 mill. kroner. Det var økning av formuesverdi for eiendommer, jf. oppdateringer fra skatteetaten, som er grunnen til økningen. Budsjettet ble vedtatt regulert til 31 mill. kroner i 1. tertial. Det er ikke kommet nye opplysninger til 2. tertial.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter er for eksempel integreringstilskudd for flyktninger. Det ble opprinnelig forutsatt at en skulle bosette 25 flyktninger i 2023. Det ble i k-sak 23/13 vedtatt å bosette ytterligere 15 flyktninger til 40 flyktninger, etter anmodning fra Imdi på 70 flyktninger. Imdi var videre anmodet om bosetting av 75 flyktninger for kommunen for 2023.

Ved 2. tertial var det bosatt 33 flyktninger. Antall bosatte personer med kollektiv beskyttelse var 25, ifølge oppdateringer pr 28.09.2023 fra Imdis nettsider.

Budsjettet ble vedtatt oppjustert til 25,6 mill. kroner ved 1. tertial.

Det ble opprinnelig anmodet fra Imdi om bosetting av 70 flyktninger i Tvedestrand. Ny oppjustert anmodning lyder på 75 flyktninger pr. 26.5.2023. I k-sak 23/55 ble det vedtatt å bosette inntil 45 flyktninger i 2023, det vil si en økning med 5 flyktninger. I tråd med dette foreslås det budsjettregulering på 0,94 mill. kroner opp til 26,55 mill. kroner i integreringstilskudd for 2023.

Inntektene vil gå med til å sørge for tjenester til flyktningene.

Det er budsjettert med rentekompensasjon for investeringer innen skole, pleie- og omsorg og kirker på 1,25 mill. kroner for 2023. Det foreslås ikke budsjettendringer på disse postene nå. Det må for øvrig gjøres en gjennomgang av rentekompensasjon på skoler som skal legges ned. En vil komme tilbake til dette senere.

Avskrivninger og motpost avskrivninger

Avskrivninger skal fremkomme i regnskapet. Når en kjøper utstyr eller anleggsmidler til kommunen, skal dette føres i balansen og avskrives over flere år. Anleggsmidler som har begrenset utnyttbar levetid, avskrives over den utnyttbare levetiden til anleggsmidlet. Avskrivningene skal være lineære, hvis ikke noe annet følger av god kommunal

regnskapsskikk.

Avskrivningene for 2023 er budsjettet med 29,9 mill. kroner. Regnskapsføringen skjer når beregningene er klare. I og med det er en motpost vil ikke avskrivningene få innvirkning på bunnlinsen.

Renteinntekter

Renteinntekter fra bankinnskudd er budsjettet til 3,64 mill. kroner. Det er beregnet med utgangspunkt i en bankbeholdning på 80 mill. kroner og en rentesats på 4,55 prosent. Renteinntektene pr august er beregnet til ca. 4,429 mill. kroner fremskrevet for året. Det er da forutsatt snittrente på 4,8 prosent av bankbeholdningen. Det vil si en økning på 0,79 mill. kroner i økte renteinntekter og det foreslås økning av renteinntektene i tråd med dette.

Det vises til kapittel om finans for ytterligere kommentarer om renteutviklingen

Renteinntekter ved fakturering har et budsjett på 50 000 kroner. Det forutsettes at inntektene kommer som budsjettet.

Renteinntekter på formidlingslån er budsjettet med 3,2 mill. kroner. Forutsatt rente i Husbanken er 1,73 prosent. Gjennomsnittlig husbankerente er ca. 2,8 prosent pr. andre tertial. Fremskrevet husbankrente for året er 3,06 prosent. Det kan ligge an til en merinntekt på renter på formidlingslån ut fra de renteinntektene en har fått hittil i år. Renteinntektene må ses i sammenheng med renteutgiftene på formidlingslån, se nedenfor. Det foreslås økte renteinntekter på formidlingslån på om lag 2,0 mill. kroner.

Utbytter

Utbytte fra Agder Energi, nå Å Energi, er budsjettet med 16,030 mill. kroner. Etter fusjon med Glitre er Tvedestrand kommunes andel av utbyttebeløp på 0,775 prosent. Etter eierutlegg på 49.000 kroner, utgjør utbyttet 16,006 mill. kroner for 2023, noe som vil tilsi en budsjettkorrigerings på 24.000 kroner. Dette ble ikke korrigerert i første tertial og foreslås derfor korrigerert ved andre tertial.

Renteutgifter

Renteutgifter på investeringslån er budsjettet til 26,3 mill. kroner, inkl. reduksjon for byggelånsrenter. Det er forutsatt budsjettet med byggelånsrenter på til sammen 0,8 mill. kroner. Disse gjelder ny barneskole. Byggelånsrenter kan føres i investeringsregnskapet og medfører dermed lavere renteutgifter i driften.

Kommunen har lån både med faste og flytende renter. Den flytende vektete renten i Kommunalbanken og KLP-banken er pr dd. beregnet til hhv. 4,7 og 4,67 prosent for året. Budsjetterte renteutgifter er 4,55 prosent. Den flytende renten i Kommunalbanken er ved 2. tertial ca. 4,95 prosent. Kommunen har også lån med fastrente. Det vises til kapittel om finans for nærmere omtale av renter mv.

Det ligger dermed an til høyere renteutgifter enn budsjettet på ca. 0,4 mill. kroner. Det foreslås å korrigere for dette.

Rentesatsen på formidlingslån i Husbanken er ved 2. tertial 2,8 prosent. Fremskrevet vektete rente for året er beregnet til 3,06 prosent. Renteutgiftene må ses i sammenheng med renteinntektene.

Det ligger an til økte renteutgifter på formidlingslån på 2,4 mill. kroner og det foreslås å økte denne posten tilsvarende.

Avdrag på lån

Avdrag på investeringslån er budsjettet med 32,4 mill. kroner i tråd med beregninger for

minimumsavdrag.

Regnskapsforskriften har bestemmelser om minimumsavdrag som kommunen må betale. Avdragene skal føres opp i driftsregnskapet.

Kommunelovens § 14-18 og forskriftens § 2-5 har bestemmelser om avdrag på lån. Lånene skal avdras årlig. Avdragene skal samlet være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens avskrivbare anleggsmidler.

Kommunedirektøren og revisjonen har hatt en gjennomgang av kommunens anleggsregister. Gjennomgangen viser at det er behov for justeringer på en del anlegg blant annet når det gjelder avskrivningstider. De konkrete justeringene er ikke foretatt enda, så en kan ikke beregne endelig minimumsavdrag for 2023. Dette vil bli gjort før regnskapet for 2023 avlegges.

Avdrag på lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-17 første ledd, altså formidlingslån/lån til videre utlån, føres i økonomiplanens investeringsdel, investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet.

Det er lagt inn en buffer på 0,6 mill. kroner da det kan oppstå forsinkelser i innbetalingene fra kundene. Det vises til kapittel om investeringer for omtale av budsjettreguleringer på dette feltet.

Det foreslås budsjettreguleringer pr. 2. tertial for avdrag, i investeringer.

Bruk av og avsetning til fond

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet var pr 31.12.2022 på 19,7 mill. kroner. I budsjettet for 2023 er det ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond. Det er for øvrig vedtatt bruk av fond i k-sak 23/37 sommerjobb for ungdom (75.000 kroner) og i k-sak 23/57 investeringsstøtte til Lyngbohytta (75.000 kroner). Etter det var det 19,55 mill. kroner på disposisjonsfondet.

I forslaget i denne tertialrapporten foreslås det å redusere bruk av disposisjonsfond med 150.000 kroner samt avsette 694.000 kroner.

Dersom forslaget blir vedtatt vil det stå 20,394 mill. kroner på disposisjonsfond ved årsslutt, dersom det ikke blir merforbruk i regnskapet som helhet.

Bundne fond - selvkost

Vann, avløp og feiing

Det er budsjettert med bruk av vannfond på 0,644 mill. kroner, bruk av avløpsfond på 2,45 mill. kroner og feiefond på 60 000 kroner.

Status fra avdeling Kommunalteknikk er at de er i rute for vann og avløp med driftsbudsjettet. Når det Investeringer innen vann og avløp er de fleste prosjektene i rute, men, det er forsinkelser på noen. En annen faktor som har betydning for selvkostregnskapet er hvordan kalkylerenten utvikler seg. Den var budsjettert til 4,1 prosent, mens ligger nå på 4,46 prosent for 2023.

Ved gjennomgang av disse selvkostfeltene ligger det an til redusert bruk av fond på til sammen 350.000 kroner sett i forhold til budsjett. (Økt bruk av vannfond på 193.000 kroner og feiefond på 48.000 kroner og redusert bruk av avløpsfond på 588.000 kroner). Det foreslås å regulere budsjettet i tråd med disse.

Byggesak og eierseksjonering og kart og oppmåling

Det er budsjettert med bruk av fond for byggesak og eierseksjonering på 0,925 mill. kroner. Det var ikke budsjettert med bruk eller avsetning til kart og oppmåling.

Informasjon fra avdelingen sier at det mangler inntekter på byggesak, kart og plan. Videre er det vakanser på plan. Dette er noen av elementene som har innvirkning på selvkostregnskapet.

Ved gjennomgang av disse selvkostfeltene ligger det an til økt bruk av fond på til sammen 1,2 mill. kroner. (Økt bruk av fond på byggesak og eierseksjonering på 904.000 kroner og på kart og oppmåling på 289.000 kroner). Det foreslås å regulere budsjettet i tråd med disse.

Kommunedirektøren påpeker at det er usikkerhet knyttet til alle selvkostområdene, siden det er mange regnskapsposter som inngår i beregningene.

Lønnsavsetningspost

Det er budsjettert med lønnsavsetningspost på 6,6 mill. kroner. Det var forutsatt 4,2 prosent lønnsøkning, justert for overheng og glidning. Lønnsoppgjøret i vår som endte med en lønnsvekst på 5,4 prosent for kommunesektoren. Budsjettposten ble oppjustert med 1,9 mill. kroner til 8,5 mill. kroner ved 1. tertial.

Oppdaterte beregninger viser en ytterligere økning på om lag 3 mill. kroner. Det viste seg at de fleste i Tvedestrand kommune fikk høyere prosentvis økning enn det sentrale tallet. Det foreslås å innarbeide dette i regulert budsjett. Beløpet foreslås innarbeidet i budsjettet. Budsjett etter dette vil da utgjøre 11,5 mill. kroner.

Pensjonskostnader

Årets pensjonskostnad og premieavvik

Gjennom året kommer ny og oppdatert informasjon og prognoser fra pensjonskassene.

Pensjonsfeltet er usikkert da det ofte skjer store endringer i forutsetningene gjennom året. Reguleringspremien som ble fakturert i juli fikk en solid økning. Høy prisvekst, betydelig lønnsoppgjør og historisk høyt trygdeoppgjør er årsakene til at reguleringspremien i år ble svært høy. Premieavviket endres også.

Etter ny gjennomgang viser foreløpige beregninger at det kan ligge an til en innsparing på pensjonsfeltet på ca. 1 mill. kroner. Tallet er usikkert, så det anbefales ikke å gjøre endringer ved 2. tertial.

Amortisering av tidligere års premieavvik

Tidligere års premieavvik skal fordeles de påfølgende år, henholdsvis over 15, ti eller sju år avhengig av når avviket oppstod. Amortisering av tidligere års premieavvik i KLP og SPK inkl. arbeidsgiveravgift ble vedtatt regulert med netto 49.000 kroner i 1. tertial.

Tilleggsbevilgning til kommunestyret

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost ble i budsjett for 2023 nullstilt, dvs. redusert med 50.000 kroner.

Status diverse tiltak ansvar 280 - Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

28010 - Flyktninger - diverse utgifter til fordeling (072) (1,658 mill. kr):

- Det er foreløpig overført 150.000 kroner til Helsestasjon fra dette tiltaket. Det er i tillegg regnskapsført ca. 160.000 kroner på Kulturkontoret og Lyngmyr skole. Det er også blitt brukt ressurser for flyktninger Tvedestrand og Vestre Sandøya samt

andre steder.

28010 - Innkjøpskutt på spesifikke varer og tjenester (006) (-0,1 mill. kr):

- Det ble i budsjett for 2023 lagt inn et tiltak som gjaldt innkjøpskutt på spesifikke varer og tjenester. Tiltaket er ikke fordelt på sektorene pr 2. tertial.

28010 - Korona - økte utgifter (073) (0,251 mill. kr):

- Beløpet er overført sektor for Helse, familie og rehabilitering til vaksineringskontoret (ansvar 2401020 - Vaksineringskorona og prosjekt koronavaksine). Det er pr 2. tertial ført ca. 200.000 kroner på denne posten.

28010 - Oppfølging av sykefraværerefusjon (048) (-0,3 mill. kr):

- Hensikten er at refusjonsberettigede utgifter fra NAV blir fulgt tettere opp som ledd i internkontroll for å sørge for å at kommunen får inn de refusjoner som er berettiget. Personal- og organisasjonsavdelingen har høsten 2023 satt i gang et arbeid med systematisk oppfølging av sykmeldte.

28010 - Stramme inn på permisjon med lønn/ revidere permisjonsreglementet (008) (-0,1 mill. kr):

- Permisjonsreglementet for ansatte i Tvedestrand kommune ble revidert i 1. tertial. Revidert permisjonsreglement ble vedtatt i Administrasjons- og likestillingsutvalget 14.03.2023 og er gjeldende fra samme dato.

Status for arbeidet med Innsatstrappa i Tvedestrand kommune

Tidlig innsats: Sektorene har kontinuerlig fokus på innsatstrappa i alle tjenester. Det arbeides systematisk med tidlig innsats i forhold til barn og unge og deres familier.

Bærekraftig utvikling: Alle sektorene har vært aktivt deltakende i prosjektgruppen til innsatstrappa. Det arbeides med kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet. I arbeidsgruppen som opprettes i forbindelse med innsatstrappa vil kommunepsykolog, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator og systemansvarlig være med i tillegg til deltakere fra de ulike sektorene.

Velferdsteknologi og utnyttelse av ressurser: Sektor for Helse, familie og rehabilitering arbeider kontinuerlig med fokus på velferdsteknologi. Sektoren deltar også i et prosjekt i regi av KS hvor det arbeides systematisk med oppgavefordeling (TØRN) og bruk av velferdsteknologi. Ferske tall tyder på at Tvedestrand har en god økning i bruk av velferdsteknologi. Det er gjennomført **åpen dag** på kommunehuset med demonstrasjoner av velferdsteknologi, hjelpemidler samt informasjon om innsatstrappa.

Leve hele livet reformen: Innholdet i reformen er tatt med i arbeidet med innsatstrappa.

Nyby: Tvedestrand kommune har inngått avtale med Nyby med prosjektleder fra Helse, familie og rehabilitering. Det arbeides med å koble på Frivilligsentralen. Omsorgsboligene på Strannasenteret er pilot.

Samlet utfordring på budsjettets rammer og fellesområder

Tabellen nedenfor viser samlet prognose over budsjettets rammer og fellesområder som er omtalt i dette kapitlet og forslag som er omtalt i sektorene. I den første tallkolonnene er det satt opp anslag på forventede økte inntekter eller reduserte utgifter, til sammen 13,118

mill. kroner.

I den andre tallkolonnen, lengst til høyre, er det listet opp forventede reduserte inntekter eller økte utgifter på 13,118 mill. kroner. Tall i hele 1000 kroner.

Sektor/ansvar	Endringer	Økt inntekt/ redusert utgift	Redusert inntekt/ økt utgift
290	Skatt, økt anslag (-4% i stedet for -5,7%)	6 846	
290	Inntektsutjevning, økt anslag	1 022	
290	Rammetilskudd, fast del, økt anslag	320	
290	Integreringstilskudd, økning fra 40 til 45 flyktninger	940	
290	Økte renteinntekter	790	
290	Økte renteinntekter formidlingslån	2 000	
290	Økte renteutgifter formidlingslån		2 400
290	Økte renteutgifter investeringslån		400
290	Utbytte Å energi, korreksjon, avrundet		24
290	Selvkost - redusert bruk av fond, vann, avløp og feiing (redusert inntekt)		350
290	Selvkost - økt bruk av fond, byggesak og oppmåling (økt inntekt)	1 200	
280	Lønnsavsetningspotten, oppdaterte beregninger økning, lønnsvekst høyere enn 5,2 %		3 000
220	Læring og oppvekst: Korrigeringer økte utgifter og/eller bortfall av inntekter		800
230	Velferd psykisk helse og habilitering: Korrigeringer økte utgifter og/eller bortfall av inntekter		2 400
240	Helse, familie og rehabilitering: Korrigeringer økte utgifter og/eller bortfall av inntekter		2 900
290	Redusert bruk av disposisjonsfond		150
290	Avsetning til disposisjonsfond		694
	Balanse	13 118	13 118

Kommunedirektøren foreslår at beløpene omdisponeres i tråd med tabellen ovenfor.

Sektorenes merforbruk er estimert til om lag 8,9 mill. kroner, etter forslag om økte bevilgninger på 6,1 mill. kroner er gitt. Som omtalt i sektorenes rapporter er merforbruket stort sett basert på økning i rettighetsbaserte tjenester. Det er fortsatt usikkerhet og bildet kan se annerledes ut ved slutten av året. En har i tillegg fremdeles usikkerhetsmomenter knyttet til flyktning- og bemanningssituasjon. Det er rekrutteringsutfordringer særlig i helse og omsorgssektorene.

Dersom sektorenes estimer for året blir en realitet, vil en uten nye tilførte midler til kommunen og alt annet likt, komme ut med et merforbruk for kommunen på 8,9 mill. kroner. En vil i et slikt tilfelle måtte bruke av disposisjonsfondet. Disposisjonsfondet vil da kunne bli redusert fra 20,394 mill. kroner til 11,5 mill. kroner.

På den annen side, dersom skatteinngangen blir høyere enn det som er foreslått i denne tertialrapporten, f.eks. 0 prosent fra 2022, vil en kunne komme ut i balanse, dersom alle andre faktorer er like. Dette viser at det er en del usikre faktorer som også er utenfor kommunens kontroll, når en skal prøve å estimere resultatet for året.

Kommunedirektøren vil påpeke at en situasjonen der sektorene fortsatt melder om merforbruk, gir grunn til bekymring. I tillegg har en internasjonale forhold som også gir bud om mer usikkerhet, med hensyn til flyktninger, renter, kronekurs mv. En ser også en begynnende endring i arbeidsmarkedet som igjen kan føre til lavere skattevekst. Det vil si usikkerhetsfaktorer både på mikro- og makronivå.

Kommunedirektøren vil minne om kommunens hovedoppgaver å yte tjenester til innbyggerne, til rett tid samt at de skal være gode nok. Rammene som bevilges skal tjene mange formål. Det er viktig å bruke pengene på mest mulig optimal måte. Kommunedirektøren har tillit til at dette skjer i de ulike sektorene og avdelingene.

1.2.2 Sektorenes økonomiske status

Oversikt sektorene

Nedenfor er det satt opp en oversikt over sektorene som viser hva som er brukt i 2. tertial, hva som er regulert budsjett for året 2023 og hva som er igjen av budsjettet for 2023.

	Beløp	Regulert budsjett	Restbudsjett	Restbudsjett i %	Forbruk pr august
• 200 - Kommunedirektør, stab og IKT	26 745	39 266	12 521	32 %	68 %
• 210 - Samfunn og infrastruktur	25 188	39 307	14 119	36 %	64 %
• 220 - Læring og oppvekst	91 471	143 602	52 131	36 %	64 %
• 230 - Velferd, psykisk helse og habilitering	78 482	107 267	28 785	27 %	73 %
• 240 - Helse, familie og rehabilitering	99 546	152 549	53 003	35 %	65 %
Sum sektor og stab	321 431	481 991	160 560	33 %	67 %

Sektorene har brukt 67 prosent av sitt årsbudsjett pr. 2. tertial.

Oversikt over sektorenes anslag for året under ett

I oversikten nedenfor er det oppført sektorenes anslag for status ved utgangen av 2023. Minusbeløp betyr merforbruk og plussbeløp betyr innsparing.

Sektorene melder om et samlet merforbruk på om lag 8,9 mill. kroner ved 2. tertial, etter at foreslåtte budsjettøkninger er gitt på 6,1 mill. kroner. Det meldes om at anslagene er usikre blant annet på grunn av at en ikke har all informasjon pr dd. I tillegg kommer flyktningsituasjonen og andre forhold rundt økt tjenestebehov til brukere og rekrutteringsutfordringer mv.

Nedenfor følger tabell med anslag for avvik for året for den enkelte sektor, etter at sektorene er tilføyd ekstra midler:

Tall i hele 1.000 kr	Anslått avvik for året, usikre anslag	Budsjettegulering - forslag	Anslått merforbruk etter budsjetteguleringer
• 1 - Tvedestrand_kommune			
• 200 - Kommunedirektør, stab og IKT	300	0	300
• 210 - Samfunn og infrastruktur	0	0	0
• 220 - Læring og oppvekst	-1 800	800	-1 000
• 230 - Velferd, psykisk helse og habilitering	-6 500	2 400	-4 100
• 240 - Helse, familie og rehabilitering	-7 000	2 900	-4 100

Tall i hele 1.000 kr	Anslått avvik for året, usikre anslag	Budsjettregulering - forslag	Anslått merforbruk etter budsjettreguleringer
Sum sektorene	- 15 000	6 100	-8 900

Kommunedirektørens målsetting er at sektorenes samlede merforbruk skal bli lavest mulig, men ser at dette kan bli meget utfordrende, blant annet med tanke på opprettholdelse av forsvarlige og lovpålagte tjenester. Det vises til ytterligere kommentarer under avsnitt 1.2.1 Oversikt drift, om budsjettets rammer og fellesområder.

1.2.3 Forslag til budsjettreguleringer

Kommunedirektøren foreslår budsjettreguleringer i tråd med tabellen i kapittel 1.2.1.

1.3 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Det vises til sektorenes rapporter.

1.3.1 Årsverk

Målingindikator	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	489,6	518,5	13,6
Midlertidige årsverk	68,1	48,7	-3,9
Brannreserve og fast ansatte avlaster			
Sum årsverk	557,7	567,2	9,8

Tabellen er hentet fra HR-systemet og viser status ved utgangen av 2. tertial. Midlertidige årsverk er blant annet vikar ved sykdom og svangerskap samt prosjektstillinger.

Det vises til sektorenes tertialrapporter.

Oversikten nedenfor viser vedtatte faste årsverk for 2023 etter tiltak og budsjettreguleringer i 1. tertial til sammen 553,16 årsverk.

Sektor	Årsverk 2023 – opprinnelig vedtatt	Forslag til endringer i 1. tertial	Årsverk 2023 – etter vedtak
200 - Kommunedirektør, stab og IKT	20,28	0,1	20,38
210 - Samfunn og infrastruktur	66,56	0,25	66,81
220 - Læring og oppvekst	167,50	5,9	173,4
230 - Velferd, psykisk helse og habilitering *)	134,36	4,56	138,92
240 - Helse, familie og rehabilitering	148,85	4,8	153,65
SUM ÅRSVERK	537,55	15,61	553,16

1.3.2 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	2%	2,8%	-0,9%
Langtid	8%	8,6%	-0,6%
Sum fravær	10,1%	11,5%	-1,5%

Det vises til sektorenes tertialrapporter.

1.4 Investeringer

Nedenfor følger kort statusrapport for alle investeringsprosjektene. 2. tertial 2023. Tabelloversikt følger etter teksten

0001 Tvedestrand idrettspark: Restbevilgningen er planlagt brukt til bygging av en kiosk utendørs. Dette er etterspurt av idrettslag som bruker anlegget. Kiosken vil bli bygd i år.

I budsjettet for 2023 er det forutsatt 5,0 mill. kroner i spillemidler. Kommunen har fått tilsagn om 5,9 mill. kroner i år, så budsjettert inntekt foreslås økt med 0,9 mill. kroner.

0002 Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal: Når denne tertialrapporten skrives er det inntektsført drøyt 2,8 mill. kroner. Budsjettert inntekt i 2023 er 7,0 mill. kroner. Det er usikkert om en vil oppnå budsjettert inntekt i år. Krevende tider medfører at det er lav etterspørsel etter tomter. Muligheten for å etablere plasskrevende handel på Grenstøl er til behandling i departementet, og avklaringer i den saken vil påvirke videre salg.

Det er budsjettert med 616.000 kroner i utgifter til etteroppgjør overfor tidligere grunneiere, advokatbistand ved salg osv. Med det en kjenner til nå forventes det en innsparing.

0004 IT-investeringer generelt: Det er p.t. ingen konkrete planer for bruk av denne bevilgningen.

0005 Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS: Framdrift i prosjektet styres av utbygger. Kommunen følger prosjektet med tilsyn osv.

0006 Raet velkomstsenter: Prosjektet er et samarbeid med Raet besøkssenter i Arendal, Grimstad kommune og nasjonalparkforvalter. Utbetaling av midlene forventes i 2023, innenfor budsjetterammen. Bevilgningen planlegges til opprusting av utstilling, skilting, kart, flagg mv.

0008 Utbyggingsavtale Glastadheia boligfelt III: Framdrift i prosjektet styres av utbygger. Kommunen følger prosjektet med tilsyn osv.

0009 Ny barneskole, parkering og bussavvikling: Se omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

0010 Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering: Se omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

0013 Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser: Det forventes at utbetalingen i 2023 blir om lag som budsjettert. Fra Østre Agder-samarbeidet er det kommet informasjon om at tomtekjøp og kjøp av inventar ikke var tatt med i budsjettet. Hvor store de ekstra utgiftene vil være for Tvedestrand er ikke kjent. Utbetalingen for dette vil være i 2024.

0101 Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek: Det tas sikte på å foreta alle innkjøpene i løpet av året.

0300 Ny barneskole, bygning og uteområder: Omtalen under er felles for prosjektene 0009 parkering og bussavvikling, 0010 Lyngmyrhallen rehabilitering, 0300 bygning og uteområder og 0500 VA-anlegg til tomtegrense, da de skal sees i sammenheng.

Prosjektet ble overlevert fra Veidekke til kommunen som planlagt 15. mai 2023. Det gjenstår noen oppfølgingspunkt etter overtakelsen, så beløpet på innstående jf. betalingsplanen er ikke utbetalt enda.

Det forventes at samlet bevilgning for alle delprosjektene er tilstrekkelig. Fordelingen

mellom prosjektene er satt ut fra opprinnelig kostnadsramme, det bør justeres. Med utgangspunkt i det en har av informasjon når denne budsjettkontrollen skrives foreslås følgende endringer i bruttoutgiftene:

- 0009 parkering og bussavvikling: 760.000 kroner i økt bevilgning
- 0010 Lyngmyrhallen: 325.000 kroner i økt bevilgning
- 0500 vann og avløp til tomtegrense: 1.680.000 kroner i redusert bevilgning
- 0300 bygning og uteområder: 595.000 kroner i økt bevilgning

I prosjekt 0009 er det foretatt korrigeringer i 2023 knyttet til merverdiavgiftskompensasjon og ordinær merverdiavgift. Dette måtte gjøres etter at kommunestyret vedtok å innføre parkeringsavgift på parkeringsplasser som inngår i prosjektet. Forholdet mellom netto- og bruttobeløp i 2023, inklusive foreslåtte endringer nå, kan derfor synes ulogiske.

I 2023 er det også budsjettet med 500.000 kroner i spillemidler, mens en har fått tilsagn om 1.399.000 kroner. Budsjettet inntekt foreslås økt med 899.000 kroner.

0301 Ny barnehage Bronsbu: Bygget ble tatt i bruk 1.8.2022. Det første året etter at et bygg er tatt i bruk påløper det ofte noe kostnader, derfor er det en bevilgning i 2023 også. Høsten 2023 gjennomføres det etterarbeider som drenering og oppsett av gjerder. I budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2023 ble bevilgningen til dette prosjektet redusert med 2,4 mill. kroner. Det viste seg å være for mye. For å fullføre nødvendige arbeider må det bevilges 400.000 kroner inkl. merverdiavgift i denne budsjettkontrollen.

0302 Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer: Planlagte arbeider vil bli gjennomført innen avsatt bevilgning. For tiden arbeides det med å sette opp to trafostasjoner, samt utbedring av Verksveien. Prosjektet fortsetter i årene framover. Det forventes ubrukte midler ved årets utløp.

0303 Bil til vaktmestre: Bil er kjøpt innenfor kostnadsrammen.

0306 Boliger personer med funksjonsnedsettelser, 8 enheter: Bygget var ferdig i 2021, og beboerne flyttet inn i leilighetene fra 1.1.2022. Den tekniske igangkjøringen av bygget viste seg å være krevende, og det måtte gjennomføres noen utbedringer. I så store prosjekter tar det ofte noe tid før en kan avslutte, men det vil skje i løpet av 2023.

0308 Aktiv rast ved E18, utstyr: Det gjenstår arbeider med belysning. Det forventes at den økonomiske rammen holder. Prosjektet ferdigstilles i år.

0309 Skoler, lekeplassutstyr: Arbeidene på Lyngmyr må avsluttes i 2023. Mye er gjort, men det gjenstår en liten bevilgning.

0312 Havna serviceanlegg: Prosjektet er blitt et samarbeid mellom kommunen og Tvedestrand Vekst AS. Tvedestrand Vekst AS kjøpte modulbygg til toaletter våren 2022. Prosjektet vil fullføres i samarbeid med Tvedestrand Vekst AS, men det kan drøye noe.

0313 Sandøya, offentlig brygge: Opprinnelig planlagt anlegg blir ikke gjennomført. Det jobbes med andre alternativer, men det er ikke avklart hvordan prosjektet skal gjennomføres.

0315 Avløp internt under bygget på Strannasenteret: Prosjektet ble påbegynt i 2022. Tilstanden var vesentlig verre enn forutsatt, og kostnadsoverslag fra rørlegger var betydelig over 2022-bevilgningen. Mye arbeid ble gjort i 2022, og 2023-arbeidene fullføres i år innenfor kostnadsrammen.

0318 Brannstasjonen, garderober, lager og garasje: Arbeidene med garderober ble ferdigstilt i 2019. Etablering av garderober har imidlertid medført redusert lagerkapasitet. Det er dermed behov for utvidet lagerplass. Dette kan muliggjøres ved å rive slangetårnet

og bygge en garasje på samme sted. Prosjektet vil også løse rømningsveiproblematikk fra spiserom i bua.

Kommunen har fått pålegg fra brannvesenet knyttet til rømningsveier og brannvegg mellom bygningene. Slangetårnet rives og veggen oppgraderes til brannvegg i høst. Bevilgningen er tilstrekkelig til disse arbeidene. Om det er midler nok til å bygge en ny garasje/bod er usikkert.

Kommunen har nylig fått en vernerunderapport fra brannvesenet som viser betydelige feil og mangler. Det arbeidet som utføres nå i år vil ikke utbedre de nevnte feilene og manglene. En vil komme tilbake til saken i økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024.

0346 Rådhuset, brannalarmanlegg: Prosjektet gjennomføres i år innenfor kostnadsrammen.

0347 Lyngmyrveien 57, brannalarmanlegg: Det er ikke kapasitet til å starte med dette prosjektet i 2023.

0348 Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge: Prosjektet har vært ute på anbud. Innkomne tilbud var langt over kostnadsrammen, og konkurransen ble avlyst.

Det vil nå bli søkt byggesaksavdelingen om lov til å endre fra fast brygge til flytebrygge. Hvis dette går i orden vil bryggene etableres våren 2024 innenfor kostnadsrammen. Dersom slik tillatelse ikke gis må en komme tilbake til saken.

0349 Dagsturhytte: Kommunestyret vedtok i mai hvor hytta skal plasseres. Opparbeidelse av tomta påbegynnes i høst. Det forventes at årets bevilgning er tilstrekkelig til det. Hytta blir satt opp i april 2024.

0350 Gamle sentrum, varmesøkende kamera: Arbeidet forventes igangsatt i løpet av høsten. Det forventes at kostnadsrammen holder.

0352 Kaldtlager på Lyngmyr: Det er ikke kapasitet til å arbeide med dette prosjektet i 2023. Etter at en kjøpte Søsterdalen 20 bør en vurdere størrelsen på kaldtlageret på Lyngmyr på nytt. Dette vil en komme tilbake til i økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024.

0353 Baderampe i Tjennaparken: Prosjektet er fullført med en innsparing på 27.000 kroner. Budsjettet foreslås redusert tilsvarende.

0354 Vestre Sandøya skole, lekeplassutstyr: En venter på tilbakemelding fra FAU på skolen på foreslått anskaffelse. Planen er å gjøre innkjøpet i år, innenfor kostnadsrammen. Montering avhenger av tidspunkt og værforhold.

0355 Lyngmyr skole, varmepumpe: Prosjektet ferdigstilles i år innenfor kostnadsrammen.

0356 Strannasenteret, varmepumpe: Prosjektet ferdigstilles i år innenfor kostnadsrammen.

0357 Verksted og brannstasjon, varmepumpe: Prosjektet er ferdigstilt innenfor kostnadsrammen.

0359 Barnehage på Holt: Kommunestyret vedtok i sak 28/2023 at Holt skole skal bygges om til barnehage. Barnehagen skal stå ferdig innen oppstart av barnehageåret som starter i august 2024. Det ble ikke vedtatt noen kostnadsramme, men i saken ble det antydnet investeringsutgifter på 18 mill. kroner.

Anbudet sendes ut i uke 38. Planen er å skrive kontrakt i år, og at byggestart blir i begynnelsen av januar 2024. Det forventes at årets bevilgning er tilstrekkelig til årets utgifter.

I arbeidet med økonomiplan 2024-2027 og budsjett 2024 vil en revidere det samlede kostnadsanslaget for prosjektet.

0360 Strannasenteret, heis: Prosjektet gjennomføres i år innenfor kostnadsrammen.

0361 Tvedestrand skole, fjerne modulbygg: I budsjettet for 2023 ble det avsatt 100.000 kroner til å fjerne modulbygget ved den gamle barneskolen i sentrum. Denne type utgifter skal føres i driftsregnskapet, så bevilgingen i investering kan fjernes.

0362 Salg av bygninger, inkl. klargjøring og meglerutgifter mv.: I dette prosjektet er det budsjettet med 200.000 kroner i utgifter og 3.000.000 kroner i salgsinntekter. Når denne tertialrapporten skrives har en kun solgt modulbygget ved Tvedestrand skole for 450.000 kroner.

Kommunestyret vedtok i sak 66/2023 å selge spesialskoletomta på Holt. Videre behandlet kommunestyret i september en sak om salg av andre kommunale bygninger, etter at et ad hoc-utvalg hadde lagt fram et forslag. Begge vedtakene følges opp, men det tar noe tid å selge tomter og bygninger. Det er derfor usikkert om en vil oppnå budsjettet inntekt i år.

Utgiftene som er ført på dette prosjektet gjelder en forhåndstakst på Villa Utsikten.

0363 Lyngbakken bhg., boder og uteområde: Det er bygd en ny stor bod innenfor kostnadsrammen.

0365 Gangvei og stupebrett ved Tjenna: Kommunen har fått 750.000 kroner i tilskudd fra Agder fylkeskommune til etablering av gangvei og stupebrett ved Tjenna. Tilskuddet er gitt til tiltak innen statlig sikret friluftsområde. Arbeidene som utføres er de som opprinnelig var planlagt og søkt om, men kostnadene viser seg å overstige kostnadsrammen. Det anslås et merforbruk på 300.000 kroner inkl. merverdiavgift, og budsjettet foreslås økt tilsvarende.

0366 Kjøp av Søsterdalen 20: Kommunestyret vedtok i mai i sak 36/2023 å avsette midler til eventuelt kjøp av Søsterdalen 20. Det skulle innhentes ekstern verdivurdering og tilstandsrapport før beslutning fattes. Det er bevilget 2.460.000 kroner.

Bygget er kjøpt i høst, og det ble 745.000 kroner rimeligere enn budsjettet. Det foreslås derfor at bevilgningen reduseres tilsvarende.

0500 Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense: Se omtale under prosjekt 0300 Ny barneskole, bygning og uteområder.

0504 Nesgrenda, nytt høydebasseng vann: Arbeidet med planlegging er påbegynt. I løpet av høsten tas det sikte på å erverve grunn, fastsette prosjektets konsept, utarbeide anbudspapirer og lyse ut konkurransen. Det antas at årets bevilgning er tilstrekkelig til dette arbeidet. En ser på mulige synergier med høydebassenget på Borøya.

Planleggingen av prosjektet så langt indikerer at den samlede kostnadsrammen for prosjektet virker å være for lav. Dette kommer en tilbake til i budsjettet for 2024.

0505 og 0506 Rehabiliteringsplan vann og avløp: Når denne tertialrapporten skrives er det ikke konkrete planer for bruk av resterende del av bevilgningene.

0517 Grenstøl-Slotta-Ytre vei, VA-anlegg langs vei: Dette prosjektet er ikke ført opp i tabellen siden det ikke er regnskapsbeløp eller budsjett i 2023. Som omtalt i tidligere rapporter er prosjektet avsluttet. Det har vært uenighet med entreprenør og de tok ut stevning i saken. Dom er falt, og den tilsier at kommunen skal motta en kreditnota på om lag 0,9 mill. kroner ekskl. mva. Dette er purret flere ganger. Fylkeskommunen hadde hovedansvaret for dette samarbeidsprosjektet, så det er flere parter å forholde seg til i

denne saken.

0521 Flomsikring i sentrum: Høsten 2022 og hittil i 2023 er det gjennomført arbeider på Østerkleiv.

I 2020 ble det gjort en del arbeider i Møllebekken. Det er planer for ytterligere tiltak med avløpsledning under Meieribroa. Gjennomførte tiltak synes å ha god effekt, og avdelingen har kapasitetsproblemer. Av den grunn er ikke dette gjennomført enda. Det er heller ikke det høyest prioriterte prosjektet i avdelingen, så det vil ikke bli utført mer arbeid i dette prosjektet i 2023.

0523 Nor, overføringsledning avløp: Prosjektet er gjennomført med en innsparing på 100.000 kroner. Bevilgingen foreslås redusert tilsvarende.

0524 Veilys, skifte til LED: Arbeidene er påbegynt og forventes slutført i 2024. En antar at kostnadsrammen holder.

0528 Slotta, vann- og avløpsnett: Det er ikke kapasitet til å starte med dette prosjektet i 2023.

0529 Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti: Prosjektet vil bli ferdigstilt i år. Selve stien er ferdig og er allerede mye i bruk, nå arbeides det med belysning. Traséen måtte legges om for å skåne spesiell naturtype (sumpskog). Videre var behovet for masser større enn estimert. Dette er de viktigste årsakene til at det er behov for en tilleggsbevilgning på 400.000 kroner. Kostnadsrammen var for øvrig satt uten avsetning til uforutsett, det viste seg å være uheldig.

Kommunen har fått tilsagn om 850.000 kroner i spillemidler til prosjektet, det foreslås budsjettregulert i denne saken. I økonomiplan 2023-2026 var spillemidler innarbeidet i 2024.

0531 Kollåsen, ny hovedvannledning mv.: Prosjektet ble fullført før sommeren 2023. I kommunestyresak 61/2022 ble kostnadsrammen fastsatt til 9,0 mill. kroner. Fjellsikringen i prosjektet ble mye dyrere enn forutsatt. Det har kostet over 1 mill. kroner, og en måtte bruke hele uforutsettposten på dette. Videre viste det seg at en måtte skifte ut et eksisterende vannrør som var svært dårlig. Dette var ikke planlagt. I deler av traséen var det mer utfordrende grunnforhold enn det en hadde regnet med. Disse forholdene er de viktigste årsakene til at prosjektet har blitt dyrere enn forutsatt. Det ble gitt en tilleggsbevilgning i 1. tertial, men nå viser det seg at det er behov for ytterligere 490.000 kroner for å fullfinansiere prosjektet. Dette beløpet foreslås bevilget nå.

0532 Borøya, høydebasseng vann: Planleggingen av prosjektet er påbegynt. En ser på mulige synergier med høydebassenget på Nes Verk.

0533 Sandøya, utvidelse av sjøledninger avløp: Arbeidene fullføres i år og det forventes at kostnadsrammen holder.

0537 Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø: Det er ikke kapasitet til å starte med dette prosjektet i 2023.

0540 Hjullaster: Hjullasteren er kjøpt innenfor kostnadsrammen.

0541 Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler: Prosjektet ventes gjennomført i år innenfor kostnadsrammen.

0542 Avløpsstasjoner, el-tavler: Det er ikke kapasitet til å starte med dette prosjektet i 2023, det må utsettes til 2024.

0543 Bedehusbakken, bytte VA-ledninger. Prosjektet er ferdig. Det tilrås en

tilleggsbevilgning på 37.000 kroner for å fullfinansiere prosjektet.

0544 Skipperheia, innløpskum/fordrøyningskum avløp: Prosjektet ventes gjennomført i år innenfor kostnadsrammen.

0545 Høyheiveien, VA-ledninger: Bevilgningen i 2023-budsjettet er tiltenkt planlegging. En tar sikte på å starte planleggingen i løpet av høsten 2023.

0546 Vannverket, ombygging UV-linje: Det er ikke kapasitet til å starte med dette prosjektet i 2023, det må utsettes til 2024.

0548 Parkeringsautomater: Prosjektet ventes gjennomført i år innenfor kostnadsrammen.

0549 Kjøp av feiemaskin: Kommunen har tidligere brukt en liten manuell feiemaskin eller leid inn feiebil fra Arendal kommune. Den manuelle maskinen er solgt for 80.000 kroner, og det er kjøpt et feieaggregat for 350.000 kroner inkl. merverdiavgift. Aggregatet brukes på redskapsbæreren. Hensikten er å redusere innleie av feiebil og være fleksibel i egen drift. Det tilrås at budsjettet justeres med de nevnte beløp.

Nytt prosjekt 0550 Kjøp av parkeringsplass i sentrum: Kommunestyret vedtok i sak 23/2023 å kjøpe gnr. 28 bnr. 158 i sentrum. Store deler av dette brukes til parkering i dag, og dagens eier leier ut parkeringsplasser til privatpersoner. I saken var det informert om at kommunen var tilbudt området for 1.307.000 kroner. Inklusive dokumentavgift er det da behov for en bevilgning på 1.340.000 kroner. Kommunedirektøren hadde i alternativ 1 i forslag til vedtak lagt inn en slik bevilgning, finansiert ved å øke budsjetterte spillemidler i prosjekt 0001 Tvedestrand idrettspark og redusere bevilgningen i 0506 rehabiliteringsplan avløp. Kommunestyret vedtok følgende:

«Kommunen godkjenner kjøp av eiendommen gnr 28 bnr 158, og ber administrasjonen inngå forhandlinger for å få i stand en endelig kjøpsavtale. Kjøpet lånefinansieres.»

I kommunestyrets vedtak er det ikke angitt noe beløp i bevilgning, og nytt beløp for årets låneopptak er heller ikke angitt. Bevilgning og finansiering må derfor innarbeides i denne tertialrapporten. Det legges til grunn at beløpet blir 1.340.000 kroner som angitt i kommunestyresaken.

Kommunen arbeider nå med kjøpekontrakt, innhente informasjon om dagens leietakere og leiekontrakter mv.

0700 Strannasenteret, utstyr: Budsjettposten forventes brukt i løpet av året.

0701 Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren: Det arbeides med en ny plan for velferdsteknologi. Budsjettposten vil ikke bli brukt opp i 2023.

0750 Oppfølgingsenheten, 8-seters bil: Bevilgningen er overført fra 2020 og deretter fra 2021 og 2022. Det viste seg at bevilgningen i 2020 var for liten. Bilen en har ble reparert noe, og kan da brukes noen år til. I økonomiplanen for 2024 er det ført opp mer midler til kjøp av bil. Bevilgningen forutsettes overført helt til 2024.

0800 Dypvåg kirke, universell adkomst: Prosjektet ferdigstilles i år innenfor kostnadsrammen.

0801 Holt kirke, reparasjon av tak og tårn: Arbeidene i prosjektet går etter planen, det innebærer at det fullføres i år. Fellesrådet har også i år fått tilskudd fra Riksantikvaren, 1,0 mill. kroner.

I det opprinnelige kommunestyrevedtaket angående dette prosjektet het det at framtidige tilskudd skulle redusere kommunens bevilgning. Kirkevergen har håp om at kommunal

bevilgning fratrukket det nye tilskuddet er tilstrekkelig til å finansiere prosjektet. De ber likevel om at kommunal bevilgning ikke reduseres nå, og at de har mulighet til å bruke noe av den hvis det blir behov. Kommunedirektøren tilrår at bevilgningen i revidert budsjett opprettholdes. Det forutsettes at fellesrådet ikke bruker mer av bevilgningen enn nødvendig.

0802 Brannforebyggende tiltak, fire kirker: Kirkevergen arbeider med planer for bruken av denne restbevilgningen som er overført fra tidligere år.

0803 Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.: Det ble i 2022 utarbeidet tilstandsrapporter for Tvedestrand kirke på nivå 1 og nivå 2. Rapportene konkluderte med at det er behov for flere undersøkelser og vurderinger. Hele kirka er laserskannet i 2023 og konsulenter arbeider nå med å lage en rapport blant annet med behov for tiltak og tidsperspektiv. Når rapport er mottatt og kostnadsanslag er klare legges det fram egen sak både for fellesrådet og kommunestyret. En må også komme tilbake til saken i økonomiplan og budsjett.

Bevilgningen i 2023 forventes å være tilstrekkelig til årets utgifter.

0900 Egenkapitalinnskudd KLP: Fakturaen på KLP egenkapitalinnskudd er 38.000 kroner lavere enn budsjettet. Bevilgningen foreslås redusert tilsvarende.

0902 Formidlingslån: I budsjettet for 2023 er det lagt inn at kommunens betalte avdrag til Husbanken skal være 6,1 mill. kroner og at innbetalingene fra kommunens lånekunder skal være 5,5 mill. kroner, det vil si en differanse på 0,6 mill. kroner. Oppdaterte nedbetalingsplaner og anslag på innbetalinger fra kommunens lånekunder indikerer at begge beløpene kan reduseres med 1,0 mill. kroner. Nettobeløpet er som i vedtatt budsjett. Formidlingslånene er annuitetslån, og da blir avdragene de enkelte år påvirket av endringer i rentenivå.

Omtalen gjelder ordinære avdrag, ekstraordinære innbetalte avdrag håndteres særskilt og i tråd med Husbankens retningslinjer.

0909 Pågang Næringshage AS, kjøp av aksjer: Kommunestyret vedtok i sak 66/2022 å kjøpe aksjer for 25.000 kroner i næringshagen. Aksjene er kjøpt.

0910 Etablerersenteret Agder IKS, kapitalinnskudd: Kommunestyret vedtok i sak 91/2022 å delta i Etablerersenteret Agder IKS. Eierkapitalen/kapitalinnskuddet er 25.000 kroner for Tvedestrand. Beløpet er innbetalt.

0911 Sørlandet Kommunerevisjon IKS, kapitalinnskudd: Kommunestyret vedtok i sak 21/2023 å slutte seg til forslaget om sammenslåing av KomRev Sør IKS og Aust-Agder Revisjon IKS til Sørlandet Kommunerevisjon IKS. I vedtakets punkt h) heter det at de økonomiske konsekvensene skal innarbeides i første budsjettreguleringssak etter at de eksakte tallene er klare. For investeringsdelen er det nå klart at Tvedestrand beløp i innskuddskapital er 90.000 kroner. Dette beløpet må bevilges i denne budsjettkontrollen.

Finansiering i investeringsregnskapet: I revidert budsjett er det forutsatt 104.918.000 kroner i bruk av lånemidler.

Ubrukte lånemidler fra tidligere år er 40.134.000 kroner og årets vedtatte låneopptak er 64.800.000 kroner. Totalt blir dette 104.934.000 kroner. Årets investeringslån ble tatt opp i sommer. Det betyr at det før denne tertialrapporten behandles er 16.000 kroner i lånemidler som er tatt opp, men som ikke er benyttet til å finansiere investeringer.

Ovenfor foreslås det endringer i mange prosjekter. Etter alle endringene er det 595.000 kroner «til gode». Kommunedirektøren foreslår at en reduserer budsjettet bruk av lån

tilsvarende. Da har en 611.000 kroner i investeringslån som er tatt opp, men ikke brukt til å finansiere prosjekter. Dette kan det justeres for i låneopptaket for 2024.

Prosjekt (brutto utgifter)	Regnskap	Revidert budsjett	Revidert avvik
• 0001 - Tvedestrand idrettspark	108 692	559 000	450 308
• 0002 - Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	5 279	616 000	610 721
• 0004 - IT-investeringer generelt	0	311 000	311 000
• 0005 - Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS	0	3 382 000	3 382 000
• 0006 - Raet velkomstsenter	0	493 000	493 000
• 0008 - Utbyggingsavtale Glastadheia boligfelt III	612 500	2 574 000	1 961 500
• 0009 - Ny barneskole, parkering og bussavvikling	2 209 458	2 095 000	-114 458
• 0010 - Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering	-98 637	-421 000	-322 363
• 0013 - Interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp-plasser	8 980	7 000 000	6 991 020
• 0101 - Tvedestrand barneskole, bøker til skolebibliotek	91 208	300 000	208 792
• 0300 - Ny barneskole, bygning og uteområder	49 029 750	68 674 000	19 644 250
• 0301 - Ny barnehage Bronsbu	437 324	500 000	62 676
• 0302 - Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer	1 485 720	3 571 000	2 085 281
• 0303 - Bil vaktmestre	400 000	400 000	0
• 0306 - Boliger personer med funksjonsnedsettelse Lyngmyr, 8 enheter	197 284	300 000	102 716
• 0308 - Aktiv rast ved E-18, utstyr	0	133 000	133 000
• 0309 - Skoler, lekeplussutstyr	8 515	157 000	148 485
• 0312 - Havna, serviceanlegg	0	263 000	263 000
• 0313 - Sandøya, offentlig brygge	0	743 000	743 000
• 0315 - Avløp internt under bygget på Strannasenteret	20 340	1 357 000	1 336 660
• 0318 - Brannstasjonen, garderobe, lager og garasje	19 560	813 000	793 440
• 0346 - Rådhuset, nytt brannalarmanlegg	0	150 000	150 000
• 0347 - Lyngmyrveien 57, nytt brannalarmanlegg	0	250 000	250 000
• 0348 - Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge	64 706	1 980 000	1 915 294
• 0349 - Dagsturhytte	2 913	200 000	197 087
• 0350 - Gamle sentrum, varmesøkende kamera	10 488	993 000	982 512
• 0352 - Kaldt lager på Lyngmyr	0	200 000	200 000
• 0353 - Baderampe i Tjennaparken	166 230	194 000	27 770
• 0354 - Vestre Sandøya skole, lekeplussutstyr	0	148 000	148 000
• 0355 - Lyngmyr skole, varmpumpe	1 791 176	2 200 000	408 824
• 0356 - Strannasenteret, varmpumpe	1 371 374	1 582 000	210 626
• 0357 - Verksted og brannstasjon, varmpumpe	166 625	170 000	3 375
• 0359 - Barnehage på Holt	117 587	2 000 000	1 882 414

Prosjekt (brutto utgifter)	Regnskap	Revidert budsjett	Revidert avvik
• 0360 - Strannasenteret, heis	237 597	900 000	662 403
• 0361 - Tvedestrand skole, fjerne modulbygg	0	100 000	100 000
• 0362 - Salg av bygninger, inkl. klargjøring, meglertutg. mv.	8 000	200 000	192 000
• 0363 - Lyngbakken bhg, boder og uteområde	0	250 000	250 000
• 0365 - Gangvei og stupebrett ved Tjenna	1 104 282	930 000	-174 282
• 0366 - Kjøp av Søsterdalen 20	1 714 435	2 460 000	745 565
• 0500 - Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense	457 558	2 389 000	1 931 442
• 0504 - Nesgrenda, nytt høydebasseng vann	27 410	500 000	472 590
• 0505 - Rehabiliteringsplan vann	552 227	715 000	162 773
• 0506 - Rehabiliteringsplan avløp	82 695	1 018 000	935 305
• 0521 - Flomsikring i sentrum	239 438	1 474 000	1 234 562
• 0523 - Nor, overføringsledning avløp	0	500 000	500 000
• 0524 - Veilys, skifte til LED	2 204 364	6 100 000	3 895 636
• 0528 - Slotta, vann- og avløpsnett	0	500 000	500 000
• 0529 - Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti	1 952 377	2 499 000	546 623
• 0531 - Kollåsen, ny hovedvannledning mv.	5 636 552	5 149 000	-487 552
• 0532 - Borøya, høydebasseng vann	3 773	500 000	496 227
• 0533 - Sandøya, utvidelse sjøledninger avløp	273 454	750 000	476 546
• 0537 - Borøya-Sagesund, avløpsledning i sjø	0	500 000	500 000
• 0540 - Hjullaster	1 094 733	1 095 000	267
• 0541 - Vann og avløp, SD-anlegg og el-tavler	232 480	800 000	567 520
• 0542 - Avløpsstasjoner, el-tavler	0	700 000	700 000
• 0543 - Bedehusbakken, bytte VA-ledninger	1 236 933	1 200 000	-36 933
• 0544 - Skipperheia, innløpskum/fordrøyningskum avløp	143 504	1 981 000	1 837 497
• 0545 - Høyheiveien, VA-ledninger	0	500 000	500 000
• 0546 - Vannverket, ombygging UV-linje	0	800 000	800 000
• 0548 - Parkeringsautomater	35 780	550 000	514 220
• 0549 - Feiemaskin	350 000	0	-350 000
• 0700 - Strannasenteret, utstyr	104 822	270 000	165 178
• 0701 - Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren	125 605	1 256 000	1 130 396
• 0750 - Velferd, psykisk helse og habilitering, 8-seters bil	0	600 000	600 000
• 0800 - Dypvåg kirke universell adkomst	0	19 000	19 000
• 0801 - Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	880 785	3 994 000	3 113 215
• 0802 - Brannforebyggende tiltak 4 kirker	0	56 000	56 000
• 0803 - Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.	254 397	537 000	282 603
• 0900 - Egenkapitalinnskudd KLP	1 461 809	1 500 000	38 191
• 0902 - Formidlingslån	15 255 365	30 671 000	15 415 635
• 0909 - Pågang Næringshage AS, kjøp av aksjer	25 000	25 000	0

Prosjekt (brutto utgifter)	Regnskap	Revidert budsjett	Revidert avvik
• 0910 - Etablerersenteret Agder IKS, kapitalinnskudd	24 733	25 000	267
• 0911 - Sørlandet Kommunerevisjon IKS, kapitalinnskudd	90 000	0	-90 000

1.4.1 Forslag til budsjettreguleringer

Forslag til endringer i investeringsbudsjettet

Nedenfor vises forslag til budsjettreguleringer for investeringene:

Prosjekt (beløp i hele 1 000 kroner)	Økt inntekt/ redusert utgift	Redusert inntekt/ økt utgift
0001 Tvedestrand idrettspark, økte spillemidler	900	
0009 Ny barneskole parkering og bussavvikling, økt bevilgning, nettobeløp		1 070
0009 Ny barneskole parkering og bussavvikling, redusert mva-kompensasjon	310	310
0010 Ny barneskole Lyngmyrhallen rehabilitering, økt bevilgning, nettobeløp		260
0010 Ny barneskole Lyngmyrhallen rehabilitering, økt bevilgning, mva-kompensasjon	65	65
0300 Ny barneskole bygning og uteområder, økt bevilgning, nettobeløp		350
0300 Ny barneskole bygning og uteområder, økt bevilgning, mva-kompensasjon	245	245
0300 Ny barneskole bygning og uteområder, økt beløp spillemidler	899	
0301 Ny barnehage Bronsbu, økt bevilgning, nettobeløp		320
0301 Ny barnehage Bronsbu, økt bevilgning, mva-kompensasjon	80	80
0353 Baderampe i Tjennaparken, redusert bevilgning, nettobeløp	20	
0353 Baderampe i Tjennaparken, redusert bevilgning, mva-kompensasjon	7	7
0361 Tvedestrand skole, fjerne modulbygg, redusert bevilgning, nettobeløp	80	
0361 Tvedestrand skole, fjerne modulbygg, redusert bevilgning, mva-kompensasjon	20	20
0365 Gangvei og stupebrett ved Tjenna, økt bevilgning, nettobeløp		240
0365 Gangvei og stupebrett ved Tjenna, økt bevilgning, mva-kompensasjon	60	60
0366 Kjøp av Søsterdalen 20, redusert bevilgning	745	
0500 Ny barneskole vann og avløp til tomtegrense, redusert bevilgning	1 680	
0523 Nor, overføringsledning avløp, redusert bevilgning	100	

Prosjekt (beløp i hele 1 000 kroner)	Økt inntekt/ redusert utgift	Redusert inntekt/ økt utgift
0529 Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti, økt bevilgning, nettobeløp		320
0529 Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti, økt bevilgning, mva-kompensasjon	80	80
0529 Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti, økt bevilgning, spillemidler	850	
0531 Kollåsen, ny hovedvannledning mv., økt bevilgning		490
0543 Bedehusbakken, bytte VA-ledninger, økt bevilgning		37
0549 Kjøp av feiemaskin, økt bevilgning, nettobeløp		280
0549 Kjøp av feiemaskin, økt bevilgning, mva-kompensasjon	70	70
0549 Kjøp av feiemaskin, salgsinntekt	80	
0550 Kjøp av parkeringsplass i sentrum, bevilgning		1 340
0900 KLP egenkapitalinnskudd, redusert bevilgning	38	
0902 Formidlingslån, redusert avdrag på lån	1 000	
0902 Formidlingslån, redusert mottatt avdrag på lån		1 000
0911 Sørlandet Kommunerevisjon IK, kapitalinnskudd, bevilgning		90
0901 Investeringsprosjekter finansiering frie midler, redusert lånefinansiering		595
Sum	7 329	7 329

1.5 Finansforvaltning

1.5.1 Innskudd/ plasseringer

I tråd med kommunens finansreglement skal det rapporteres på innskudd/plasseringer.

	31.12.2022		30.04.2023		31.08.2023		31.12.2023	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	120,08	100,00	82,40	99,93	73,22	99,97		
Innskudd i andre banker	0,00	0,00	0,06	0,07	0,02	0,03		
Sum	120,08	100,00	82,45	100,00	73,24	100,00		
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	98,55		89,44		97,97			
Avkastning siden 31.12.22 (% regnet av gj.sn. over)		2,61		4,27		4,52		
Til sammenligning: 3 mnd NIBOR (gj.sn) (uten marginpåslag)		2,19		3,59		4,07		
Bekreftelse på enkelteksponering <3% av bankens forvaltningskapital	ok		ok		ok			
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger								
- ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkskonto og en egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Innestående på kontiene varierer gjennom året. Beholdningen ved utgangen av 2. tertial er redusert siden 30.04.2023. Formidlingslånene er tatt opp og blir etter hvert benyttet til sine formål samt at lønn og skattetrekk betales fortløpende. Årets budsjetterte låneopptak på 64,8 mill. kroner ble tatt opp i juli 2023.

Innestående beløp i Sparebanken Sør og Østre Agder Sparebank var 73,2 mill. kroner ved utgangen av august og er innenfor det finansreglementet setter som øvre grense på 100 mill. kroner.

Avkastningen i prosent på kommunens innskuddskonti er økt fra 31.12.2022. Dette skyldes at rentenivået er steget i perioden. Årsakene til renteendringene er mange og komplekse og en går ikke inn på mer utgreiing om dette her.

En har ikke benyttet seg av kassakreditten hittil i år. Av tabellen over fremgår det at gjennomsnittet av innestående bankbeholdning er 97,97 mill. kroner når en regner gjennomsnittet av beløpet den siste dagen i hver måned.

På kommunens konsernkonto er rentebetingelsene gjennomsnittlig NIBOR pluss 35 rentepunkter til og med 28.2.2023. Etter det er påslaget økt til NIBOR pluss 50 punkter. For 2. tertial regner en NIBOR pluss 50 punkter, som blir 4,57 prosent. Beregnet avkastning fra banken er 4,52 prosent pr dd., dvs. noe lavere.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt. Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store innestående beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyere, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik

finansforvaltning er ressurskrevende og en har derfor ikke kunnet prioritere slikt arbeid.

Kommunedirektøren ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som påvirker kommunens risikoeksponering. Men, urolige tider i Europa med fortsatt økende renter, kan igjen medføre økende risiko. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva.

1.5.2 Gjeldsporteføljen

Tabellen nedenfor gir oversikt over total lånegjeld med andel fast og flytende rente samt fordeling av investeringslån på fast og flytende rente.

	31.12.2022		30.04.2023		31.08.2023		31.12.2023	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Alle lån:								
Lån med p.t.-rente	525,5	55,5	540,9	56,5	602,5	59,5		
Lån med NIBOR-basert rente								
Lån med fastrente	420,7	44,5	416,7	43,5	410,5	40,5		
Finansiell leasing								
Samlet langsiktig gjeld	946,2	100,0	957,6	100,0	1 013,0	100,0		
Investeringslån:								
Lån med p.t.-rente	347,3	45,2	345,1	45,3	407,4	49,8		
Lån med NIBOR-basert rente	0	0	0	0	0	0		
Lån med fastrente	420,7	54,8	416,7	54,7	410,5	50,2		
Sum investeringslån	768,0	100,0	761,9	100,0	817,9	100,0		
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	2,48	---	4,33		4,70		
Vektet p.t.-rente, KLP banken	---	2,47	---	4,38		4,67		
Vektet rente, Husbanken	---	1,17	---	2,84		3,06		
Største løpende enkeltlån	79,0		79,0		78,0			
Antall løpende enkeltlån	32		33		34			

Samlet lånegjeld er 1013,0 mill. kroner ved 2. tertial. Det inkluderer både investeringslån på 817,9 mill. kroner og formidlingslån på 195,1 mill. kroner. Vektet p.t.-rente er beregnet til 4,70 prosent i Kommunalbanken og 4,67 prosent i KLP-banken. I Husbanken er vektet p.t.-rente for året beregnet til 3,06 prosent. Av tabellen ovenfor om gjeldsporteføljen ser en at det er 34 aktive lån ved 2. tertial. Ti av disse er formidlingslån i Husbanken, mens resterende er lån i Kommunalbanken og KLP-banken.

Det er stadig fokus på å forenkle og lette den løpende låneoppfølgingen. Av hensyn til risikospredning ved bruk av fastrentebetingelser må det likevel være et visst antall lån.

Tabellen nedenfor gir oversikt over lån med fastrente

Spesifikasjon av lån med fastrente pr. 31.08.2023					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindings-tid i år fra start	Utløp av binding
20120616	Kommunalbanken	21,8	2,03	6	17.12.2027
20180029	Kommunalbanken - grønt	73,3	2,54	8	02.02.2026
20190440	Kommunalbanken	62,2	2,25	5	27.09.2024
20190619	Kommunalbanken	36,0	2,46	6	10.12.2025
20200542 Grønne investeringer 2020	Kommunalbanken - grønt	28,5	0,97	3	07.12.2023
20200543	Kommunalbanken	6,7	1,07	3	07.12.2023
20220368	Kommunalbanken	31,7	4,27	3	24.11.2025
8317.50.33249	KLP banken	7,7	2,44	5	20.12.2024
8317.53.61513	KLP banken	12,9	1,34	5	09.12.2025
8317.55.84288	KLP banken	43,3	2,42	5	09.10.2023
8317.56.92595	KLP banken	45,4	2,03	7	18.03.2027
8317.58.42198	KLP kommunekreditt	41,1	1,42	3	25.06.2024
Sum		410,5			

Av tabellen ovenfor "Spesifikasjon av lån med fastrente", fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til 10 år.

Alle lånene med rentebinding har en rentesats som er lavere enn vektet p.t.-rente i Kommunalbanken og KLP-banken. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, som må tas med i vurderingene av om binding av renten er fornuftig eller ei. Det sist reviderte finans- og gjeldsreglementet angir at minimum 40 prosent og maksimum 90 prosent av investeringslånene skal ha fastrente.

Av kommunens investeringslån er det 50,2 prosent som har fastrentebetingelser ved 2. tertial, noe som er innenfor reglementets bestemmelser.

Lån med flytende vs. fast rente

Alle formidlingslånene har flytende rente, noe som er i tråd med finansreglementet. Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen. De tre låneinstitusjonene kommunen benytter er solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov. Det er tre av lånene som er såkalt "bulletlån". Det innebærer at hele lånesummen kan innfris ved endelig forfall, men det er også mulig å betale ned på lånesummen underveis. Renter betales hvert år. Årsaken til at en de siste årene har inngått avtaler om "bulletlån", er blant annet at det da blir lettere å tilpasse nedbetalingen til kommunens vedtatte budsjett for betaling av avdrag.

Fordeling av låneporteføljen på de tre bankene er slik pr 31.08.2023:

- Husbanken 19,3 prosent, (herav: alle flytende rente)
- Kommunalbanken 49,6 prosent, (herav: 52 prosent fast og 48 prosent flytende rente)
- KLP Banken 31,1 prosent, (herav: 48 prosent fast og 52 prosent flytende rente)

Ifølge kommunens eget finans- og gjeldsreglement skal dette vedtas av kommunestyret minst en gang i hver periode. Dette ble gjort i 2017. Ifølge "Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner", med ikrafttredelse 1. januar 2020, er det ikke lenger slikt krav. Kommunens finans- og gjeldsreglementet bør imidlertid oppdateres i tråd med ny kommunelov og forskriften. Dette arbeidet er i slutfasen.

2 Kommunedirektør, stab og IKT (200)

2.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Kommunedirektørens kontor, personal- og organisasjonsavdelingen (HR, personal og service- og dokumentcenter m.m.), økonomiavdelingen (budsjett, regnskap, fakturering, innfordring, eiendomsskattekontor, innkjøp m.m.), politiske styringsorgan, revisjon og kontrollorgan, valg, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, bedriftshelsetjeneste, beredskap, samfunnsplanlegging, informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger og lærlinger, samt IKT-utgifter for hele kommunen med IKT Agder IKS.

2.1.1 Økonomi

T2-23 - Driftsrapport (prog)

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Gjeldende budsjett 2023
200 Kommunedirektør, stab og IKT				
Inntekt	-2 018	-1 197	821	-1 796
Utgift	28 439	27 943	-496	41 062
Netto	26 421	26 745	325	39 266

Status regnskap mot budsjett hittil i år

Det ligger an til et mindreforbruk på lønn inkl. refusjoner i personal og organisasjonsavdelingen på grunn av ikke fulltallig bemanning deler av året. Prognose vil kunne bli om lag 800.000 kroner i innsparinger for hele året.

Det ligger an til et mindreforbruk på lønn inkl. refusjoner i økonomiavdelingen på grunn av ikke fulltallig bemanning deler av året. Prognose vil kunne bli om lag 200.000 kroner i innsparinger for hele året. Medarbeidere på økonomi jobber innen selvkostfeltet og det er forutsatt at dette medtas i selvkostregnskapet.

Politisk ledelse, i hovedsak møtgodtgjørelse til politikere, ligger til merforbruk da det er innlevert godtgjørelser som gjelder tidligere år.

Utgifter til IKT-Agder har økt ytterligere i budsjett fra første tertial med 700.000 kroner.

Totalt for ansvarsområdet

Oppsummert ligger det an til et mindreforbruk for året på om lag 300.000 kroner for ansvaret for kommunedirektør, politisk ledelse, stab og IKT.

2.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	15,8	18,4	1,6
Midlertidige årsverk			
Sum årsverk	15,8	18,4	1,6

Ansvarsområdet har 20,28 årsverk i budsjett. I tillegg ble det økt med 0,1 årsverk fra 1.1.2023 grunnet økning av frikjøp av hovedtillitsvalgte. Etter dette 20,38 årsverk på dette ansvaret.

Avvik mellom dette tallet og tabellen ovenfor skyldes vakanser.

2.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Aktiviteten i stabene er stort sett i rute. Selv om det er vakanser/reduisert bemanning blir oppgavene utført. Det kan i perioder bli ekstra arbeid på ansatte som er på jobb.

Innføring av nytt gebyr- og forsystem for vann, avløp og eiendomsskatt, har pågått store deler av året og har vært svært ressurskrevende.

Når det gjelder tiltak vises det til oversikt side 62 i budsjettdokumentet for 2023, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026. De fleste tiltakene er effektivert eller i rute.

2.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	2,1%	1,4%	0,4%
Langtid	4,8%	4,4%	0,1%
Sum fravær	6,9%	5,8%	0,5%

Sykefraværet er innenfor kommunens målsettinger, men har økt fra samme periode i fjor. Korttidsfraværet er noe høyere enn målsettingen.

Det er ikke rapportert om sykefravær som er relatert til arbeidsmiljøet.

2.1.5 Fokusområder

Kommunedirektørnivå inkl. stabene

- Oppfølging og evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektet for hele kommunen i perioden 2022-2025 med særlig vekt på ny organisasjon- og ledelsesstruktur og gevinstrealisering gjennom digitalisering, og riktig kompetanse for oppgaveløsning. Gjennom prosjektet ha større og mer systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.
- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av utviklingsstrategien i vedtatt handlingsplan innenfor de økonomiske rammene og forutsetningene som ligger i budsjett og økonomiplan.
- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på planlegging og gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter.
- Systematisk arbeid med internkontroll og avvikssystem, samt innkjøp, beredskap og sikkerhet.

IKT – IKT Agder IKS

- Sørge for på overordnet nivå gjennomføring av IKT-prosjekter i organisasjonen (porteføljestyring), og delta aktivt i styringen av det interkommunale selskapet IKT-Agder IKS.
- Understøtte alle IKT-prosjekter som gjennomføres innenfor IKT-Agder samarbeidet.
- Ha sterkt fokus på digitalisering med gevinstrealisering ved innføring og utvikling av IKT-systemer i organisasjonen.

Rapportering pr. 2. tertial:

De ulike fokusområdene ovenfor er satt på dagsorden i kommunedirektørens ledergruppe og utvidet ledergruppe.

Når det gjelder IKT-prosjekter som gjennomføres i regi av IKT-Agder, som staben er direkte involvert i, er det implementering av følgende som kan nevnes: Ehandel, nytt gebyr- og VA-system, intranett og samhandling, nytt telefoni/ samhandlingssystem, forprosjekt Ekko (framtidens arkivløsning).

Deltakelse i arbeids-, prosjekt-, og styringsgrupper i forbindelse med anskaffelser av systemer er svært ressurs- og tidkrevende.

Når det gjelder eHandel er det besluttet at kommunene trekker seg ut og avslutter videre etablering av løsningen, med unntak av en kommune. Grunnen er at det ikke er ferdig utviklet eller levert i henhold til avtale.

Nytt gebyr- og VA-system er i sluttfasen, men det har vært store forsinkelser i fremdriften av prosjektet. Planen er at det skal faktureres samlet i det nye systemet i uke 46 i Tvedestrand.

Det presiseres at innenfor alle systemene drives det kontinuerlig utvikling og forbedring. Medarbeidere er deltakere i ulike faggrupper gjennom IKT Agders forvaltningsgruppe.

Staben er også involvert i innføring av fagsystemer i sektorene som har kobling mot lønn og økonomi.

3 Samfunn og infrastruktur (210)

3.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Sektoren har ansvar for følgende arbeidsområder:

Avdeling for forvaltning (21020): Plan- og byggesak, kart/GIS, landbruk, miljø, naturressursforvaltning, næring. Boligkontor.

Avdeling for Kommunalteknikk (21030): Kommunalt verksted, kommunale veier, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, kommunale badeplasser, vann og avløp, kommunale avgifter og planarbeid.

Avdeling for Bygg og Anlegg (21040): Avdelingen har ansvar for alle kommunens eiendommer, skoler, barnehager, omsorgsbygg, idrettsanlegg, kulturbygg, brygger og havnedistrikt. Avdelingen har ansvaret for å gjennomføre store og små drifts- og investeringsprosjekter. Vedlikehold og øvrige bygningstjenester for Boligstiftelsen.

Avdeling for Renhold (21050): Renhold og innemiljø

Bibliotek, kultur og frivilligsentral (21060): kultur, bibliotek og frivilligsentral.

Avdeling for Kulturskole (21080): Kulturskolen Øst i Agder med lokasjoner i 4 kommuner. Gjerstad, Risør, Vegårshei og Tvedestrand. Musikk, dans og kunst.

3.1.1 Økonomi

T2-23 - Driftsrapport (prog)

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Gjeldende budsjett 2023
210 Samfunn og infrastruktur				
Inntekt	-47 864	-46 606	1 259	-70 531
Utgift	78 545	71 794	-6 752	109 838
Netto	30 681	25 188	-5 493	39 307

Plan og forvaltning (21020)

Samlet for plan og forvaltning er det et merforbruk på 3,2 mill. kroner hittil i år. Merforbruket er i hovedsak knyttet til manglende inntekter byggesak, kart og plan. I tillegg er det merforbruk på næring, landbruk og miljø og viltforvaltning. Det er i tillegg gjort ombygginger på kommunehuset, deler av dette vil kunne belastes selvkost for plan- og byggesak.

På grunn av sykdom og vakant stilling i 2. tertial har det vært innleid ekstern hjelp på byggesaksavdelingen via rammeavtale. Innleie vil pågå utover 2. tertial da det vil ta noe mer tid enn forventet. Det er tilført 400.000 ekstra i 2023 for å styrke byggesaksavdelingen.

Planavdelingen står ubemannet fra begynnelsen av august, det vurderes om vakansen

kan føre til at det må leies inn hjelp i en overgang fram til stillingen er besatt. Det er saksbehandlere på andre fagområder som må benyttes. Det går selvsagt ut over andre arbeidsoppgaver.

Inntekter oppmåling og byggesak er ved utgangen av 2. tertial på 2 mill. kroner og årsbudsjettet er på 5 mill. kroner.

Kommunalteknikk (21030)

Kommunale veier: Budsjettet viser balanse så langt på de fleste poster. Usikkerhet ved årets slutt er knyttet til brøytebudsjett i tilfelle store nedbørsmengder. Veivedlikeholdet vil følge rammene. Dette betyr at veivedlikeholdet er satt på absolutt minimalt nivå, for å holde totalbudsjettet i balanse.

Vei og gatelys. Her vil usikkerheten ligge i strømkostnadene. Så langt ligger kostnadene på 82 % av årsbudsjettet. Arbeidet med utskifting til LED er i full gang, og samtidig jobbes det med å få målt forbruk på veilys. Dersom strømkostnadene ikke øker, så vil posten komme ut i balanse.

Vann. Lønnsbudsjett viser innsparing på personalkostnader i forbindelse med jobbskifte for to ansatte. Strømkostnadene ligger på 73 % av budsjett, og driftskostnadene viser normalt forbruk. Inntektene er i tråd med rammen, så denne vil komme ut i balanse.

Avløp. Strømkostnadene ligger på 73 % av budsjett og kostnadene viser normalt forbruk. Det gjenstår ennå noen utgifter som ikke er fakturert ved utgang av 2. tertial. Inntektene ser ut til å være i tråd med rammen, så posten vil trolig komme ut i balanse. For øvrige poster ligger det an til balanse.

Kommentar. Utsetting og opptak av badeparken betyr en god del for kapasiteten ved avdelingen. Mannskapssituasjonen på uteavdelingen for vei, park og grøntanlegg er så anstrengt at det er vanskelig å holde driften i normal gjenge.

Bygg og anlegg (21040)

Regnskapet viser ikke et korrekt bilde da det mangler er del inntekter og andre føringer. Mye av dette kommer ikke før ved regnskapsavslutning.

Det er et betydelig merforbruk på vedlikehold i 2. tertial. De siste årene har det blitt innkjøpsstopp etter 1. tertial. Dette har hindret avdelingen i å utføre en del planlagte vedlikeholdsoppgaver. En del ble gjort i vinter og vår. Det nevnes legging av belegg i to avdelinger på Lyngbakken barnehage, oppussing av tre korridorer på Strannasenteret. Her er det lagt ny himling med ny LED belysning, samt nytt belegg. Det er montert varmpumper på Gjevning grendehus og Sandøya skole i tillegg til de bygg det var planlagt varmpumper på. Det har også vært inspeksjon av flytebryggene i havna. Det totale merforbruk er ca. 300 000 kr 2. tertial. Ved årets slutt regner vi med å komme ut i balanse.

Forsikring har vært ute på ny rammeavtale. Det ga god uttelling. Pr nå ser det ut som om det vil gi en besparelse på ca. 330 000 kr.

Strømbudsjettet lagt opp til en fast pris pr kWh gjennom hele året. Når man tar hensyn til at prisen er høyere på vinteren enn om sommeren gir det utslag. Slik det ser ut nå ligger vi på korrigert budsjett. Avdelingen ba om en ekstra bevilging på kr 9 000 000 på budsjettet for 2023, men fikk bare 7 000 000. Strømbudsjettet ser ut til å holde.

Det ble gitt tilskudd til utskifting av vinduer på Strannasenteret via ordning fra Husbanken. Tilskuddet vil dekke hele kostnaden rundt dette prosjektet, og kostnadene vil bli summert i årsrapporten.

Renhold (21050) Sommerukene har medført noe ekstra arbeid i forbindelse med oppstart av ny barneskole i august. Det forventes balanse for avdelingen ved årsslutt.

Kulturskolen (21080)

Ny Kulturskolerektor ble tilsatt fra 15. september, men på grunn av oppstart for elever har påtroppende rektor startet i 2 tertial. Inntekter for høsthalvåret vises ikke før i oktober/november og derfor er det et avvik på inntektssiden. Med bakgrunn i rektorskifte, er det noe usikkerhet rundt budsjettmål, men prognosen for kulturskolen Øst i Agder er at budsjettmålene antas å bli nådd og det gir balanse ved årets slutt

Samlet for sektoren

Sektoren ligger an til å gå i økonomisk balanse samlet sett.

3.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	64,2	62,3	-2
Midlertidige årsverk	3,6	2	-0,5
Sum årsverk	67,8	64,3	-2,5

Forvaltning og plan (21020):

Ved slutten av 2. tertial har avdelingen høyt sykefravær og vakanser. Det jobbes med å få utlyst nye stillinger, som følge av tildelte 400.000 til ny byggesaksbehandler. Det er leid inn ekstern hjelp på byggesaksavdelingen. 50% av en byggesaksbehandler er satt over på planbehandling da planlegger mangler, noe som også er negativt for byggesak og inntekter for avdelingen.

Kommunalteknikk (21030)

Det er utskiftninger av personell, men dette vil ikke påvirke antall årsverk. Ulikheten på 2 årsverk i august skyldes vakanse.

Bygg og anlegg (21040)

Sum årsverk må justeres til 13,9. Ny avdelingsleder skal ha 50% på prosjekt (står nå oppført med 0%).

Renhold (21050)

Årsverk i 2. tertial er 13, 4.

3.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Plan og forvaltning (21020)

Miljøforvaltning: Strengselvaprojektet har en total ramme på 4 millioner som innebærer et tilskudd på 3,2 mill. kroner fra NVE, 700 000 kroner fra fylkeskommunen og 100 000 kroner fra kommunen. Prosjekteringen startet i 1. tertial. Midlene fra kommunen hentes fra VA-midler, siden en bi-effekt av tiltaket vil være at vi får sikret VA-ledninger som ligg er i et utsatt område. Prosjektet gjennomføres fysisk fra august i år til august neste år.

Noe overskridelser i 2. tertial ved oppstart på grunn av uforutsette grunnforhold.

Landbruk/ konsesjonssaker: Ingen overskridelser i budsjett for 2. tertial.

Næring: Antar balanse ved årets slutt.

Plan: Slutføring av kommuneplanens arealdel er omfattende og var ble utsatt fra 2022, planen har vært ute på høring og skal viderebehandles i høst. Manglende midler i budsjett for 2023 har medført at vi ikke kan bruke eksterne konsulenter. Flere overordnede instanser har bedt om utsatt frist, noe som medfører at arbeidet kan også fortsette i 2024. Det vil krever mer midler i 2024. En byggesaksbehandler jobber 50 % med plansaker. Det er søkt om ny planlegger som også kan fungere som avd. leder for byggesak og plan da planstillingen vi hadde er ubesatt fra august, 2. tertial.

Byggesak: Innleie på byggesak fortsetter noe mer i høst. men antar at dette vil opphøre før nyttår. Det er leid inn saksbehandler fra Rambøll som vi har OFA avtale med. Ny byggesaksbehandler/jurist er tilsatt og startet 1. august, forventer noe tid på opplæring.

Bibliotek: Biblioteksjefen skal erstattes, og det ansettes ny biblioteksjef i nærmeste framtid. Biblioteket skal ha et samarbeid med utlånsentralen og utleie av bygg som vil tilkomme ny kulturrådgiver. Det er startet et prosjekt for ungdom hver tirsdag etter skoletid for de som er utenfor skolefritidstilbud og mindre enn å kunne delta i ungdomsklubben. Stort sett er driften innenfor budsjett.

Kommunalteknikk (21030)

Kommunalt verksted. Oppfølging av kommunale biler og maskinpark.

Kommunale veier. Veivedlikehold inkl. brøyting av 65 km vei, hvorav 25 km er grusveier. Byrenovasjon med gatefeieing og vedlikehold av gategods. Veistandarden er dårlig mange steder, og flere av veiene trenger omfattende reparasjoner. Det har vært stor tilvekst av grønt langs kommunale veier. På grunn av en lang tørkeperiode ble kantklipp først tatt etter ferien.

Vei og gatelys.

Drift av ca. 1400 kommunale veilys. Standarden på kommunens gatelys viser behov for oppgradering. arbeidet med utskifting og oppgradering av anleggene til LED er i full gang. Vil trolig ikke bli fullført før i 2024.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser samt minnelunder.

Vedlikehold og opprydding, samt følge opp områdene, utsetting/opptak og oppfølging av badeparken. Dette har gitt mindre kapasitet til fjerning av vegetasjon i bybildet.

Parkering.

Oppfølging og kontroll av ca. 420 kommunale parkeringsplasser fordelt på Sentrum, Borøy og Gjeving, samt oppfølging av klager og skilting av alle områdene. Antall plasser er nå utvidet i forbindelse med utvidelse av avgiftsparkeringen. Utvidet avgiftsparkering blir fullført i løpet av september 2023.

Skjærgårdspark.

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Vannforsyning og ledningsnett.

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for

vann. Driften følges opp 24 timer i døgnet.

Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krokvåg vannverk i en krisesituasjon.

Avløp og avløpsnett.

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 79 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Kapasiteten ved renseanleggene er utfordrende på grunn av tilførselen av fremmedvann. Ledningsnettet i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og mange steder kommer det inn mye fremmedvann fra veigrunn, taknedløp, lekkasjer, feilkoblinger mm. Dette resulterer i mye overløp i perioder med mye nedbør.

Fagarbeiderne jobber med lekkasjesøk og tiltak for å redusere innlekk av fremmedvann, men dette er krevende da kostnadene til utbedring enkelte steder er veldig høye. Dette jobbes det med å få lagt inn i videre planlegging og budsjett.

Bygg og anlegg (21040)

Avdelingen har fokus på drift og vedlikehold av bygg og anlegg. Slik det ser ut nå vil avdelingen komme ut i balanse ved års slutt om man ser bort fra dette med strømutfgifter som på det nåværende tidspunkt er helt umulig å si noe om. På grunn av utsettelse av utflytting i nedlagte skoler, kreves det ca. 200.000 i ekstra driftsmidler for å flytte ut av byggene og håndtere avfall.

Renhold (21050)

En del vikarbruk skyldes sykemeldinger. Tilkallingsvikarstilling er utlyst i 2. tertial og stillingen besatt. Ny barneskole har vist seg å kreve høyere timeforbruk enn forutsatt. Det beror på store arealer glassflater og parkettbruk. I tillegg er overflater på bord/ pulter mer rye og krever mer innsats.

Kulturskolen (21080)

Kulturskolen Øst i Agder har stor aktivitet i alle fire kommunene. Elevenes fagønsker og samarbeidet med KS og Kulturskolerådet om fremtidens kulturskoler har gitt nye erfaringer og nye muligheter for drift og utvikling.

Pedagoger har deltatt på etter- og videreutdanningskurs i relasjonsledelse, dansemetodikk, sosialpedagogikk, praktisk pedagogisk utdanning, metodikk og pedagogikk i kulturskolen, komposisjon, jazzimprovisasjon og fagdidaktiske kurs. Høgskolen Kristiania, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger er aktuelle studiesteder.

Det er gitt videreutdanning i folkemusikk/immateriell kulturarv og i visuell kunst innenfor kunstfaget.

Det er avholdt tre runder med medarbeidersamtaler. Teamsmøter samt fysiske møter i personalgruppa har sørget for flyt i kommunikasjon og utvikling.

Den interkommunale kulturskolen Øst i Agder preges fremdeles av entusiasme, utvikling og god kvalitet.

Det er verdt å merke seg mye av det arbeidet regjeringen har gjort for kulturskolen i den siste stortingsmeldingen, men kulturskolen har ikke fått økt muligheten til å ekspandere og gro gjennom større økonomiske muskler. Det pekes i meldingen på at det skal være omfordeling av ressurser. Dette betyr at det er kommunen som får hele regningen og med fire kommuner i et økonomisk samarbeid om driften, er dette utfordrende.

Det er besluttet å utvide kulturskolens mandat og vi får derved et eget kapittel i Opplæringsloven. Alle skolens lærer har på lik linje med grunnskolens lærere rett til videreutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet som driftes av Utdanningsdirektoratet. I ansettelse av ny rektor vises det til behov for å benytte denne tjenesten for rektorutdanning høsten 2025. Som nevnt i flere tertialrapporter har kommunen fremdeles ikke fått på plass attestant for rektor som har anvisningsmyndighet. Det har ført til forsinkelser og frustrasjon i saksflyt. Det er uheldig og må rettes opp i før ny rektor tiltrer 15. september.

Generelt om kommentarer på tiltak for sektoren

Viser til budsjettdokumentet side 67 hvor det er oversikt over de ulike tiltakene for sektor Samfunn og infrastruktur for 2023. De fleste tiltakene er effektuert.

3.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	2,1%	2,3%	-0,3%
Langtid	5,6%	3,8%	2%
Sum fravær	7,7%	6,1%	1,6%

Plan og forvaltning (21020)

Stort arbeidspress og langvarige sykefravær henger sammen. Ved vakanser må arbeidet utføres av friske ansatte, dette gir økende slitasje over tid.

Kommunalteknikk (21030)

Sykefravær er viser økt langtidsfravær, mens korttidsfraværet er litt under fjoråret. Sykefraværet følges opp i tråd med regelverket.

Bygg og anlegg (21040)

På avdelingen er det lite langtidsfravær. Noe høyt vinter 2023, og tilbake til normalt fravær på våren. Langtidssykefravær vil mest sannsynlig gå noe tilbake.

Renhold (21050)

Sykefraværet har vært økende i forhold til samme tid i 2022. Tilkallingsvikarer må benyttes videre mot slutten av året.

3.1.5 Fokusområder

Plan og forvaltning (21020)

Fokusområder er å komme ajour med etterslep på behandling av reguleringsplaner og byggesaker. Forventer at man ved å fortsette med innleie vil være ajour mot utgangen av 2023. Bedre samarbeid på tvers av avdelingene og være fullt bemannet etter vakanser, oppsigelser og nyttilsetninger i 2 og 3 tertial.

Kommunalteknikk (21030)

Avdelingen driver innbyggjerservice, og følger opp daglig drift i tråd med tildelte rammer. Oppgavene er mangfoldige og krever stor innsats av de ansatte.

Avdelingen følger opp prosjekter i tråd med tildelte rammer. Økte kostnader på materiell og tjenester følges opp med tanke på budsjett.

Det arbeides med lekkasjesøk på VA-nettet for å redusere kostnader til drift og holde kapasiteten på renseanleggene.

- godt arbeidsmiljø og fornøyde brukere
- større samarbeid mellom fagområdene

Fokusområdene må prioriteres framover i neste tertial. På grunn av arbeidet med rekruttering og ansettelse i 1. tertial vil fokusområdene bli løftet fram i større grad framover.

Nedenfor er det tatt med kommentarer fra noen av avdelingene.

Kommunalteknikk (21030)

Avdelingen driver innbyggjerservice, og følger opp daglig drift i tråd med tildelte rammer. Oppgavene er mangfoldige og krever stor innsats av de ansatte.

Avdelingen følger opp prosjekter i tråd med tildelte rammer. Økte kostnader på materiell og tjenester følges opp med tanke på budsjett.

Det arbeides med lekkasjesøk på VA-nettet for å redusere kostnader til drift.

Bygg og anlegg (21040)

Vi har fokus på drift og vedlikehold av alle kommunens bygg og anlegg. Det er nå viktig at våre tre flaggskip driftes og vedlikeholdes på god måte. (Tvedestrand idrettspark, Bronsbu barnehage og Tvedestrand barneskole) Disse tre anleggene krever mye oppfølging i tiden fremover.

Vi har også fokus på å redusere utgifter på de bygg som nå blir tomme.

fra 1. august vil det bli ansatt ny avdelingsleder. Det er da viktig at han får nødvendig opplæring av avtroppende avdelingsleder.

Kulturskolen (21080)

Ledelse - det fokuseres på ledelse, myndiggjøring, anerkjennelse og tillit i alle ledd og dette er også et prioritert etter og videreutdanningsområde. Med ledelse mener rektor; kompetanse og trygghet i rollen som lærer, pådriver, kvalitetsutvikler og leder. Et noe trangt budsjett utfordrer utvikling på dette området, men det øker også muligheten for å tenke innovasjon.

Kvalitet - Kulturskolen skal preges av kvalitet. Faglig og etisk. Brukerundersøkelser bør gjennomføres høsten 2023

Det skal arbeides i henhold til nasjonale avtaleverket SFS 2213 når det gjelder profesjonsfellesskap, samhandling og etikk.

Kompetanse - etter og videreutdanning har alltid høy prioritet - det preger nå kulturskolen i større grad og det er vi stolt av. Kvalitet for kompetanse er et gratistilbud til lærere gjennom utdanningsdirektoratet og er et stort løft for kompetanseheving på alle plan.

Samhandling- interaksjon mellom kommunal ledelse, politisk nivå, rektor og pedagoger og mellom de ulike kommunene i regionen er vesentlig for fremdrift og kvalitet.. Arbeidet med samhandling på utvikling og økonomi vil prege høsten 2023. Dialogmøter med de fire kommunene bør starte opp i høstsemesteret. Det planlagte arbeidet med en ny fordelingsnøkkel i det interkommunale samarbeidet har dessverre ikke vært prioritert slik rektor forventet og det bør settes fart i arbeidet når ny rektor er på plass i september

Trivsel, psykososialt og fysisk arbeidsmiljø, brukerundersøkelser er viktige faktorer for kvalitet og kontinuitet i arbeidet. Det lave sykefraværet reflekterer trivsel og det er høy grad av entusiasme og tilstedeværelse i arbeidsstokken.

4 Læring og oppvekst (220)

4.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Sektor for læring og oppvekst består av kommunens kommunale barnehager og skoler/SFO. Drift av Sektorleders kontor, som innebærer oppgavene som barnehageeier, barnehagemyndighet og skoleeier.

Sektorleders kontor har ansvaret for tilskudd til private barnehager, for spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, skoleskys, Leirskolen AS og voksenopplæring.

4.1.1 Økonomi

T2-23 - Driftsrapport (prog)

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Gjeldende budsjett 2023
220 Læring og oppvekst				
Inntekt	-17 017	-13 393	3 624	-18 157
Utgift	108 824	104 863	-3 960	161 759
Netto	91 807	91 471	-336	143 602

Regnskap mot budsjett viser pr. 31.8.23 et merforbruk på ca. 350 000 kroner for sektoren samlet sett. Tatt i betraktning ubetalte regninger og periodisering forventes det at sektoren vil kunne få et merforbruk på rundt 1 million kroner ved årsslutt.

Resultatet som er beskrevet over er gitt under forutsetning av drift i sektoren slik som i dag. Det er ikke tatt høyde for å sette i verk ekstra barnehageplasser. Alle barn det er søkt om barnehageplass for innen fristen til hovedopptak og som har lovfestet rett til barnehageplass har fått dette. Dersom det iverksettes flere barnehageplasser gis disse plassene til familier som søker inn barn uten lovfestet rett til barnehageplass, noe man godt kan gjøre, men dette har en ekstra kostnad som da kommunestyret må vedta. Det vil også kunne skape presedens for videre barnehageopptak.

Eksempelvis er det 9 godkjente plasser i Bronsbu som kan iverksettes, men da må det tilsettes en 100 % pedagogisk leder for å oppfylle pedagognorm i tillegg 50 % fagarbeider for å oppfylle bemanningsnorm.

I Lyngbakken kan man iverksette 5 ekstra plasser, da må det tilsettes en pedagogisk leder i 100 %, men man kan gå ned 20 % på fagarbeiderressursen. Det kreves altså 80 % ny stilling for å oppfylle bemanningsnorm. Årsvirkning for disse ekstra plassene blir 1.7 millioner kroner, mens virkning for 8 måneder, det som er utenfor lovpålagte tjenester vil kunne svare seg til ca. 1.1 millioner kroner (fra desember 23 og januar-juli 24). Barn under 3 år teller to plasser, altså vil 14 ledige plasser kunne dekke opp behovet for 7 små barn under 3 år.

Dersom en velger å iverksette de 14 nye «ventelisteplassene» vil dette medføre økte kostnader på om lag 100.000 kroner for 2023. Videre vil det koste 1 mill. kroner ekstra for neste budsjettår (7 måneders virkning). Kommunedirektøren foreslår ikke vedtak på dette ved 2. tertial da det ikke er lovpålagt.

Det finnes per i dag ledige plasser i Knatten barnehage på Gjeving, dersom man vil ta i bruk disse vil kostnaden for 8 måneder bli ca. 1 200 000 kroner for 14 plasser/7 små barn.

Det må også bemerkes at sett fra et barnehagefaglig perspektiv er det ikke bra å omgjøre på barnegrupper og sette inn nye voksenpersoner mange ganger i løpet av et barnehageår. Dette kan skape utrygghet for barna og lite kontinuitet i barnehagetilbudet. For de ansatte vil det kunne bety endringer i arbeidsmiljø og uforutsigbarhet i arbeidshverdagen gjennom barnehageåret.

Til informasjon er vanlig praksis i Tvedestrand at man har ett hovedopptak i mars. Supplerende opptak utover hovedopptak gjøres dersom det er ledig kapasitet i barnehagene gjennom året. Vanligvis er det/blir det noen ledige kapasitet gjennom året. Private barnehager har tre telletidspunkt å forholde seg til. Opptak utover disse tidspunktene gir ikke ekstra tilskudd til private barnehager.

Dersom/når det kommer flyktninger må det ordnes med barnehageplasser, man har lov til å gjøre midlertidige godkjenninger av barnehager/barnehageplasser for å sørge for at flyktninger får plass i barnehage. Dersom Tvedestrand kommune ikke har ledig kapasitet til flyktninger i eksisterende barnehager kan man for eksempel ta i bruk modulbygget på Tvedestrand gamle barneskole som midlertidige lokaler. Midlertidig barnehagedrift har også en kostnad, men her forventer en at kostnader kan bli dekket av tilskudd som følger mottak av flyktninger.

Forklaringer til forventet resultat for året som helhet:

Interkommunal pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT):

Her mangler det en regning på 1.4 millioner kroner.

Barnehagene:

Tilskudd til private barnehager:

I regnskap mot budsjett for utgangen av august er det et lite overforbruk. Beregninger gjort for høsten viser at man vil ende opp på et mindreforbruk på rundt om 700 000 kroner ved årsslutt på denne posten.

Gjestebarn:

Her ble det meldt om et merforbruk på rundt 400 000 ved utgangen av juli. Ved nye tellinger pr august ser det ut til at merforbruket blir på rundt 800 000 kroner.

Det gjøres oppmerksom på at det kan skje endringer her uten at kommunen kan gjøre noe fra eller til.

Spesialpedagogiske tjenester barnehage:

Etter et tilsyn fra Statsforvalter knyttet til vedtak etter barnehagelovens § 37 (barn med nedsatt funksjonsevne) har Tvedestrand kommune lagt om sin praksis. Dette ble omtalt i tertialrapport 1. Det ble tilført tjenesten 150 000 kroner. En antar balanse på denne posten ved årsslutt.

Grotten barnehage/ Barnehage i Holt:

Grotten barnehage har fått dispensasjon til å ha 6 ekstra plasser i tillegg til at en ny avdeling på Holt skoles SFO for barnehageåret 23/24. Det er tatt høyde for økte driftskostnader. På grunn av tilpasninger til drift og arbeid med å få tilsatt personal kan det se ut til at det kan bli et lite mindreforbruk ved denne avdelingen ved årsslutt. Anslagsvis rundt 150 000 kroner.

Bronsbu barnehage

Avdelingen melder om et budsjett i balanse og en forventning om dette også ved årsslutt. Sykefraværet er gått ned, og oppleves som lavt for tiden.

Lyngbakken barnehage:

Melder om et mindreforbruk etter åtte måneders drift, dette handler om tilpasning til budsjett og økte antall plasser satt i system etter sommeren. Det siste barnet og dertil bemanning kommer på plass fra 1.10.23. Det ser ut til at avdelingen vil gå i balanse ved årsslutt.

Skolene:

Tilskudd fra Udir til skolebiblioteksprosjekt og til skolebøker:

Skolene har fått et tilskudd på 875 000 kroner disse skal benyttes til ekstra bemanning ved skolebibliotekene for skoleåret 23/24. Pr. nå står pengene som en inntekt i regnskapet for 2023, men skal fordeles med 7/12 over til regnskapsåret 2024. Videre har skolene også fått et tilskudd på ca. 125 000 kroner fra Udir til trykt skolemateriell (bøker).

Gjesteelever:

Her estimeres det et mindreforbruk på rundt 400 000 ved årsslutt.

Skyss:

Ved utgangen av juli ser det fortsatt ut til at det er et mindreforbruk, men dette vil antakelig gå i null når vi kommer til årsslutt. Periodiseringen har fordelt alle kostnader til skyss likt, men vi har beregnet en høyere utgift fra og med august.

Tvedestrand og Vestre Sandøya skole

Skolen er nå lagt ned. Merforbruket endte høyt, slik som forskuttert i tertialrapport 1. Det er ikke kommet inntekter fra IMDI slik vi hadde håpet på. Dette ble satt som deler av forutsetningen mtp resultat i 1. tertial. Skolen endte opp med et merforbruk på rundt 2 700 000 kroner ved utgangen av juli, dersom 800 000 kroner blir kompensert for manglende IMDI-midler.

Holt og Dypvåg skole:

Skolene er nå lagt ned. Skolene endte til sammen på et lite mindreforbruk på ca. 50 000 kroner.

Songe skole:

Skolen er nå lagt ned. Skolen endte på et resultat på ca. 350 000 i mindreforbruk.

Lyngmyr skole

Skolen melder om balanse ved utgangen av august og ser for seg balanse ved årsslutt.

Oppvekstkontoret:

Grunnet at oppvekstkontorets merkantile medarbeider går av med pensjon i slutten av februar 24, må det lyses ut ledig stilling her. For å oppnå tilgang på ønsket og nødvendig kompetanse innen rådgivning og myndighet knyttet til særlig skoleområdet, må man lyse ut etter skolefaglig kompetanse i form av en rådgiver på oppvekst/skolefaglig rådgiver. Stillingen blir lyst ut i oktober med søknadsfrist 1. november. Stillingen må tiltres 1. mars for å sikre at man har kapasitet til lovpålagte oppgaver. Det må forventes noe økte kostnader knyttet til endring av stilling fra merkantil til skolefaglig rådgiver, dette forventes blir konsekvensjustert i neste års budsjett.

Konklusjon:

Det kan, ifølge regnskapstall se ut som at det er et lite mindreforbruk i sektoren pr. utgangen av august. Men dette gir et feil bilde, da både kostnader og inntekter kommer til ulike tider. Det vil antakelig bli et merforbruk i sektoren ved utgangen av året. Ny barneskole og utvidelse av kommunalt barnehage tilbud i Holt fra 1. august er noe av forklaringen på krevende periodisering.

Videre er det særlig et merforbruk ved den nå nedlagte Tvedestrand skole som gir oss et negativt resultat.

Det forventes at sektoren ender opp med et merforbruk på rundt en million ved årsslutt, under forutsetning av at driften fortsetter som nå og at en blir kompensert for manglende IMDI-midler.

Dersom det iverksettes flere barnehageplasser vil dette ha en økonomisk konsekvens som beskrevet innledningsvis.

4.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	147,1	166,4	4,7
Midlertidige årsverk	39,1	23,3	2,1
Sum årsverk	186,2	189,6	6,7

Årsverk i sektor LO: Totalt 173 (+ 2 til kystleirskolen) årsverk

Lyngbakken: 21,9

Bronsbu: 21,4 (herav 0,2 til ekstra fagansvar med budsjettmidler fra 2024)

Grotten/Holt: 12 - fra august 24 vil dette kunne bli endret grunnet 4- 4,5 avdelinger

Tvedestrand barneskole: 72,8

Vestre Sandøya: 3 (egentlig 2,2 men pga elevtall er det økt i år)

Lyngmyr: 32,6

Spes. ped barnehage inkl. .§§ 31 og 37: 6,8

Oppvekstkontor: 2,5

Kystleirskolen kommer i tillegg: 2

4.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

4.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	2%	3,4%	-1,6%
Langtid	5,6%	8,9%	-3,7%
Sum fravær	7,7%	12,3%	-5,3%

Sykefraværet i sektor for LO er på vei nedover i flere av avdelingene. Særlig gjelder dette for barnehage og Lyngmyr skole.

Det totale fraværet i sektor for LO er ved utgangen av august på 7,7 % mot 12,3 % på samme tidspunkt for et år siden. Både langtids- og korttidsfraværet har gått tilbake.

Når det gjelder Tvedestrand barneskole er det for tidlig å si hvordan dette ligger an. Det må forventes et noe forhøyet fravær når en gjør en større organisasjonsendring slik det er gjort ved nedleggelse av 4 skoler for å opprette en ny. Man kunne se den samme tendensen ved Bronsbu barnehage det første året denne var i drift. Her ser en imidlertid en fin nedgang i sykefraværet nå, fraværet har gått ned med 8,5 % siden første tertial. I august 23 er det totale fraværet i Bronsbu målt til å være 6,41 % sammenlikner en med målinger fra januar var fraværet på 28,17 % i barnehagen.

Ved Lyngbakken barnehage meldes det om at det fra slutten av september ikke er noen i langtids sykemeldinger. Fraværet det siste året har gått betraktelig ned. Avdelingsleder forklarer dette slik: Det er tett oppfølging av nærmeste leder og styrer. Barnehagen har satt inn en fagstilling i 20 % slik at styrer blir frigjort noe tid til oppfølging av ansatte. Det er fokus på sosiale sammenkomster og teambuilding i avdelingen.

Ved Lyngmyr skole meldes det om lavt fravær ved utgangen av august, mer enn halvert hvis en sammenlikner med samme periode i fjor.

4.1.5 Fokusområder

Sektoren favner barnet fra før det fyller ett år- til det går ut av 10. klasse på ungdomsskolen. En felles oppvekstsektor gjør samarbeidet mellom barnehage og skole enda lettere og tettere. Mange av satsingene for barn og unge i Tvedestrand kommune favner både barnehage og skole, det å få jobbe felles med disse satsingene er en stor styrke.

I barnehage er det fokus på "Tilstedeværende voksne med fokus på språk, lek og fysisk aktivitet". Det jobbes med trygt og godt barnehagemiljø for alle barn og et godt arbeidsmiljø for de ansatte. Livsmestring og helse samt kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er viktige temaer som det jobbes godt med.

Sektorene tar del i de regionale/desentraliserte etterutdanningssatsingene som er tilrettelagt for ansatte i både barnehage og skole (REKOMP- gjelder barnehage og tar for seg kompetanseheving knyttet til rammeplanen. DEKOMP- gjelder skole og tar for seg kompetanseheving knyttet til fagfornyelsen.) Vi er også med på Kompetanseløftet for spesialundervisning/spesialpedagogikk og inkluderende praksis som gjelder både barnehage, skole og PPT.)

BTS- bedre tverrsektorielt samarbeid skal hjelpe oss til å lage gode systemer for samhandling rundt alle barn, unge og familier. Vi skal alle kjenne til hva vi har i verktøykassa når vi kjenner på uro for et barn eller en ungdom.

Sektor for læring og oppvekst står midt opp i store endringer i struktur; 3 barnehager er blitt til 1 barnehage på Bronsbu og Grotten barnehage står ovenfor store strukturelle endringer det kommende året. 4 skoler har akkurat blitt til en. Spennende endrings- og kulturarbeidet er i fokus i hele sektoren.

5 Velferd, psykisk helse og habilitering (230)

5.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Dagsenter og lavterskeltilbud med aktivitets- og arbeidstrening for alle brukergrupper i alle aldre. Fritidsklubb for ungdom i alderen 12-18 år.

Nav kontor med økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor, introduksjonsprogram og voksenopplæring for flyktninger og kvalifiseringsprogram mm.

Botilbud med døgnbemanning for personer med psykisk utviklingshemming. Boveiledning, dagtilbud og voksenopplæring for utviklingshemmede. Avlastningstilbud til barn og unge både i institusjon, familie og hjemme i egen bolig og barnebolig.

Oppfølging av personer i alle aldersgrupper med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse, samlokaliserte boliger med døgnbemanning, behandling av rusavhengighet, mestringskurs og lavterskeltilbud, drop in tilbud og forsterket omsorgstiltak.

Omsorgsstønning, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og koordinator for individuell plan for de ovennevnte brukergruppene.

5.1.1 Økonomi

T2-23 - Driftsrapport (prog)

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Gjeldende budsjett 2023
230 Velferd, psykisk helse og habilitering				
Inntekt	-58 884	-67 341	-8 457	-116 730
Utgift	147 099	145 823	-1 276	223 997
Netto	88 215	78 482	-9 734	107 267

Avdeling aktivitet og arbeid:

Fritidsklubben:

Har et mindreforbruk på 204.000 kroner ved utgangen av 2. tertial. Det er søkt og innvilget 169.600 kroner i prosjektmidler fra Bufdir. Disse blir ført mot lønn og forventes gå i null.

Støttekontakter:

Har et merforbruk på 268.000 kroner ved utgangen av 2. tertial. Skyldes merforbruk på lønn til støttekontakter.

Arbeidsglede:

Har et mindreforbruk på 118.000 kroner ved utgangen av 2. tertial. Dette skyldes noe innsparing på innleie ved sykdom, refusjoner fra andre kommuner og høyer salgsinntekter.

Øvrige dagtilbud:

Har et mindreforbruk på 105.000 kroner ved utgangen av 2. tertial. Dette skyldes noe innsparing på innleie ved sykdom, refusjoner fra andre kommuner og noe høyere salgsinntekter.

Vi har søkt og fått innvilget prosjektmidler fra Bufdir på 169.600 kroner Disse blir ført mot lønn og forventes å gå i null. Prosjektet har startet og pengene brukes til å utvide en dag

på Fritidsklubben å øke bemanningen til to ansatte tre dager i uken.

Selv om avdelingen har et merforbruk på 268.000 kroner ved utgangen av august på lønn til støttekontakter, kan avdelingen totalt sett få en innsparing ved årsslutt som følge av gode refusjoner fra andre kommuner, høyere salgsinntekter og føringer mot prosjekter.

Det anslås en innsparing på ca. 100.000 kroner ved årsslutt totalt sett for avdelingen.

NAV

Sosialstønad og KVP:

På posten økonomisk sosialhjelp har det vært noe økning i forbruk sammenliknet med 2022. Behovet kan sees i sammenheng med stor pris- og renteøkning. Av de sakene som er nye ser vi at dette er store og kompliserte saker. Dersom forbruket holder seg på dagens nivå kan vi likevel gå mot budsjettbalanse ved årets slutt. Det er usikkert om dette vil være tilfelle da det ofte ses oppgang i utbetalingene i 3. tertial. Det er også meldt om økt rentesats. Det er vanskelig å vite hvilke utslag dette vil gi for videre behov for sosialstønad.

Det har vært en nedgang i Kvalifiseringsprogrammet pga. færre deltagere. Det gjøres fortløpende vurderinger for å identifisere potensielle deltakere og utfra det vi vet nå så anslår vi et stabilt nivå og en innsparing ved årets slutt.

Totalt for ansvaret vurderes det til balanse eller mot en innsparing på 200 000 kroner ved årets slutt totalt for sosialstønad og KVP i hovedsak pga. innsparinger på KVP.

Flyktningtjenesten:

Regnskapet viser overforbruk på sosialstønad pr. 2. tertial. Det er vanskelig å anslå resultatet ved årets slutt fordi vi ikke vet hvilke flyktninger som kommer og når de kommer. Men dersom vi tar utgangspunkt i at de som er kommet er representative for de som kommer senere, så anslår vi et overforbruk i størrelsesorden 700 000 kroner. Det er et anslag med store forbehold og overforbruket her kan fort bli både høyere og lavere. Det er pr. 31.08.23 bosatt 31 flyktninger og det er vedtatt bosetting av 45.

Introduksjonsstønad:

Pr. 31.08.23 har vi et underforbruk, og anslår at dette vil holde seg ut året. Utfra det vi vet pr. i dag kan vi anslå innsparing. Det ble lagt opp til et gjennomsnitt på 6 mnd. deltakelse i Intro i løpet av 2023 for de nye flyktningene. Utfra det vi vet nå så kan det ha vært noe høyt.

Her anslås det underforbruk på 1,4 mill. kroner om vi fremskriver 3. tertial omtrent som 2. tertial. Det er usikkert på om dette gir et riktig estimat fordi vi ikke vet når og om flyktningene blir bosatt. Det vil være et økt antall flyktninger som vil ha behov for arbeidsrettede tiltak for kvalifisering fremover og vi bruker hele NAVs tiltakspakke for denne gruppen.

Andre tjenester:

Voksenopplæring, attføringsbedrifter og lønn vurderes til ca. balanse ved året slutt.

Det anslås overforbruk på driftsbudsjettet. Årsaken er transport og i hovedsak overforbruk på tolketjenester. Det vurderes til overforbruk på om lag 150 000 kroner.

Konsulenttjenester for samkjøring av IKT systemer for flyktningtjenesten estimeres til merforbruk på ca. 100 000 kroner ved årets slutt.

Sum Nav innsparing på ca. 600 000 kroner med svært store forbehold og usikkerheter

som beskrevet over og en positiv tilnærming om at utgiftene ikke øker betydelig i 3. tertial.

Avdeling for habilitering

Etter budsjettreguleringen på avlastningstjenesten som ble gjort etter 1. tertial er avdelingen som helhet nærmere en balanse på avlastningstjenesten.

Samlet for lønn, omsorgsstønnad og sykelønnsrefusjoner for resten av avdelingen, blant annet BPA og boveiledning, ligger det an til balanse eller et lite merforbruk på ca. 100.000 til 150 000 kroner samlet for året.

Det ligger an til et overforbruk på driftsbudsjettet i hovedsak på husleie og leasing av bil.

Totalt sett anslås et merforbruk på ca. 200 000 kroner ved året slutt.

Lyngmyrveien 49

Avdeling Lyngmyrveien 49 har et samlet merforbruk pr 2. tertial på ca. 1,9 mill. kroner netto. Dette skyldes hovedsakelig innleie for vakanse, sykefravær og overtidsbetalinger.

Merforbruk på nettolønn (lønnutgifter og sykelønnsrefusjon) vil vedvare ut året og samlet sett estimeres dette til et merforbruk på 1,6 mill. kroner for året. I tillegg har avdelingen et merforbruk på kjøp av tjenester fra vikarbyrå på ca. 900 000 kroner.

Tilskudd for særlig ressurskrevende tjenester øker sannsynligvis med ca. 300.000 kroner pga. økte tjenestevedtak.

Enkelte beboere i avdelingen har i løpet av 2023 fått økt sine vedtak som følge av økt behov for helsebistand og en beboer har fått økt vedtak for å kunne imøtekomme lovpålagt krav om antall tjenesteytere tilstede ved bruk av tvang og makt. Økninger i vedtak har dermed ført til en endring i bemanningsbehov, som gjenspeiler tall i regnskapet for innleie. Bemanningsplanen har blitt endret og det har vist seg i overtidsbetalinger.

For å redusere utgifter til overtidsbetalinger tilpasses vaktkoder i turnus slik at utgiftene ses som forutsigbar fastlønn. Vakanse tilbys som økning til faste ansatte der det er mulig. Vikarer får opplæring på flere arbeidslistene. Personal som hittil har vært vikarer og som har påbegynt studier, får tilbud om studentstillinger.

Samlet sett for året ligger det an til et merforbruk for året på ca. 2,2 mill. kroner, dersom det ikke gis økte rammer for årsverk og budsjett. Dersom budsjettet ikke blir tilført nye midler nå, bør det konsekvensjusteres både på inntekts- og utgiftssiden for rett budsjett for 2024.

Olav Sverres vei

For året som helhet vil det bli noe merforbruk på lønn med fratrukk av sykelønnsrefusjon. I tillegg så kommer redusert tilskudd for ressurskrevende brukere på 1,8 millioner kroner, fordi en beboer flyttet. Samlet merforbruk for året vil bli ca. 1,8 millioner kroner.

For å redusere overforbruket vurderes vikarinneleie nøye. Vikarer får opplæring på flere arbeidslistene og overtid og forskyvning av vakt forsøkes å unngå.

Psykisk helse og livsmestring

I avdelingen psykisk helse og livsmestring har vi merforbruk av vikarlønn, ekstrahjelp og overtid. Dette skyldes vakanse og sykefravær i tjenesten som gir stort behov for bruk av vikar og fører til merarbeid for ansatte med nødvendig kompetanse. Det er vanskelig å finne vikarer med rett kompetanse. Vi har innsparing på fastlønn pga. vakanse.

Vi har jobbet med å rekruttere og har ansatt i 1,8 årsverk fra august. Vi trenger fremdeles å dekke opp vakanse på 2 årsverk som det pr september er en rekrutteringsprosess på.

Samla for lønn og sykelønnsrefusjon ligger det an til en innsparing på 600 000 kroner til 700 000 kroner for året som helhet.

Tjenester til personer med særlig ressurskrevende tjenester ble avsluttet grunnet bortfall av behov. Det resulterer i at refusjon fra staten ikke utbetales. Avdelingen mister inntekt på ca. 3 millioner kroner.

Det er kommet nye brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester fra juni 2023, noe som medfører at det er vanskelig å redusere årsverk. Det vil sannsynlig medføre at tjenesten vil få tilskudd fra Staten for særlig ressurskrevende tjenester fra neste år.

På BPA anslås det merforbruk på ca. 100 000 kroner. Dette skyldes økning av timepris.

Det anslås et overforbruk for avdelingen opp mot ca. 2,5 mill. kroner.

Sektorleder

Sektoren fikk et innsparingskrav i økonomiplanen på 524 000 kroner da kommunestyret gjorde vedtak om å reversere kommunedirektørens tiltak med kutt i kjøregodtgjørelse, nedbemanning på 0,4 årsverk på dagtilbud til eldre og 0,4 årsverk nedbemanning på dagtilbud psykisk helse. Inndekningen skulle løses innenfor egen ramme. Sektoren har en uforutsigbar drift og størstedelen av utgiftene er lønn til ansatte. Sektoren gir vedtak etter kommunal helse og omsorgstjenestelov og brukeres rettigheter til tjenester endres ikke på bakgrunn av kommunens økonomi. Sektoren har ikke funnet en løsning innsparingskravet og det forventes derfor at ansvar for sektorleder vil få et merforbruk på ca. 500 000 kroner ved årets slutt dersom dette ikke gis tilbake i økt ramme.

Oppsummert for sektoren

Det er vanskelig å anslå et estimat for økonomisk resultat ved årets slutt for sektoren totalt. Det er mye som kan påvirke nivået betydelig, både i positiv og negativ retning. Nivået på refusjon for ordningen særlig ressurskrevende tjenester, bosetting av flyktninger, mulig bruk av bemanningsbyrå og rekrutteringsutfordringer, tilgang på vikarer, behov for sosialstønad er elementer som gjør beregningene usikre. I tillegg ser vi at vi stadig får nye brukerbehov som ikke er kjent eller at brukerbehov endrer seg eller kan opphøre og at brukere flytter til og fra kommunen.

På usikkert grunnlag estimeres det til merforbruk totalt for sektoren på 6,5 mill. kroner ved årets slutt dersom ikke sektoren får budsjettet regulert for innsparingskrav som ikke er løst og som er lagt til sektorleders ansvar.

5.1.2 Årsverk

Målkategori	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	117	128,1	11,3
Midlertidige årsverk	12	10,6	-3,3
Sum årsverk	129	138,8	8

Bolig Olav Sverres vei

Pr. 1.1. 23 var rammen for budsjetterte årsverk 26,21.

I starten av mars flyttet en beboer ut av Olav Sverres vei som hadde vedtak som tilsvarte 5,85 årsverk. Etter dette ble en ansatt i vikarpool på 1 årsverk flyttet over til avdeling Lyngmyrveien 49 for å avhjelpe en vanskelig bemanningsutfordring.

Den nye rammen for behov for årsverk ble da 19,36.

Det flyttet inn en ny beboer i månedsskifte april/mai med vedtak tilsvarende 4,7 årsverk. Den nye rammen ble da 24,06 årsverk. Dette er 2,15 årsverk under budsjetterte årsverk pr. 1. tertial.

Bolig Lyngmyrveien 49

Pr. 1.1.23 var rammen for budsjetterte årsverk 18,58 årsverk totalt for bolig og barnebolig.

I denne rammen ble det ikke medregnet overføring av en flytvakt i 100% stilling fra avdeling Olav Sverres vei til avdeling Lyngmyrveien 49. Ny ramme fra 2. tertial for boligen var 19,58 årsverk.

Økt bemanningsbehov grunnet vedtaksendringer, lav grunnbemanning og krav fra Statsforvalteren i forhold til oppfølging av tvang og makt har ført til økning i antall årsverk. Totalt for avdelingen praktiseres det en ramme på 21,71 årsverk. Dette er over budsjetterte årsverk med 2,13 årsverk.

Psykisk helse og livsmestring

Pr. 1.1.23 var budsjettert ramme 29,30 årsverk. Dette inkluderer 10,9 årsverk i forsterket omsorg. Ingen endringer fra budsjetterte årsverk pr. 2. tertial.

Nav

1.1.23 var budsjettert ramme for NAV Øst i Agder 24,9 årsverk. Økt antall bosetting av flyktninger i alle samarbeidskommunene gir økning på 3,4 årsverk i henhold til bemanningsnorm for flyktningstjenesten. I august startet vi opp prosjekt Nye Mønster finansiert av prosjektmidler fra Statsforvalteren. Det antas at vi får videreført denne satsningen. Nav Øst i Agder har 29,3 årsverk, inkludert 1 årsverk i prosjekt.

I tillegg kommer 3,4 årsverk miljøarbeidere i prosjekt som faktureres Gjerstad kommune.

Avdeling for habilitering:

Pr. 1.1.23 var budsjettert ramme 26,45 årsverk. Økt behov i avlastingstjenesten på 1,16 årsverk ble budsjett og årsverksregulert i 1. tertial. Ny ramme er 27,61 årsverk.

Aktivitet og arbeidstrening

Pr. 1.1.23 var budsjettert ramme 6,44 årsverk. Avdelingen har fått innvilget prosjektmidler for øking av tilbudet på fritidsklubben. Ny ramme fra 2. tertial er 6,74 årsverk inkludert stilling på 0,3 årsverk finansiert fra prosjektmidler.

Sektorleder 1 årsverk. Ingen endringer fra budsjetterte årsverk pr. 1. tertial.

Nye tilførte årsverk fra 2023 for saksbehandler og turnus og vikar, 1,5 årsverk.

Totalt årsverk som er i drift i sektoren pr. 2. tertial er 144,52 årsverk, inkludert 1,3 årsverk med prosjektstillinger og 3,3 årsverk miljøarbeidere i prosjekt som faktureres Gjerstad kommune.

5.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Aktivitet og arbeidstrening

Totalt antall brukere i løpet av 2. tertial i avdeling aktivitet og arbeid er 86 brukere som er fordelt på 167 plasser som vist under:

Dalene gård 24 personer

- Selger 4 plasser til annen kommune
- Samarbeider m/barne- og ungdomsskole rundt 3 elever

Marthaloftet 16 personer

- Stabilt oppmøte
- Godt samarbeid med saksbehandler og psykisk helse rundt inntak av brukere

Arbeidsglede 6 personer

- Solgt 750 sekker ved
- Hatt ansvar for plenklipping på Furuøya og Feragen skole
- En videre som lærling

Huskestua 15 personer, 133 vedtakstimer

- Mange personer med store oppfølgingsbehov
- De som har stått på venteliste har fått plass i høst

Aktivitetsavdelingen 25 personer (i tillegg kommer 10 fra Huskestua og 5 fra sykehjemsavdeling)

- Holder seg stabilt på antall
- Det lages aktivitetsplan med program

I tillegg kommer tilbudet på **Fritidsklubben** hvor det er mellom 20-25 ungdommer hver gang.

- Ansatt en ekstra person fra 15.08.23
- Tilbyr et enkelt gratis måltid i uken

Støttekontakter - 54 personer som har støttekontakt, til sammen 172 vedtakstimer

Nav

Sosialstønad:

Behovet for økonomisk sosialhjelp er større enn på mange år og kan sees i sammenheng med stor pris- og renteøkning. Av de sakene som er nye ser vi at dette er store og kompliserte saker. Vi ser også en økning i antall gjeldssaker. Når vi sammenligner med andre kommuner i Agder er NAV Øst i Agder er et av de kontorene med flest økonomi- og gjeldssaker. Vi har som målsetning å komme tidlig inn og kunne hjelpe brukere med en komplisert økonomisk situasjon.

Det sikres at ungdom opp til 30 år som mottar økonomisk sosialhjelp er i aktivitet som kan bidra til at de kommer tilbake til jobb/skole eller får en avklaring av sin arbeidsevne. Internkontroll gjennomført i april og august viser at alle som har aktivitetsplikt er i aktivitet.

Antall brukere som har mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av perioden fra 1.1.-30.4. er 149. Av disse er 43 brukere under 30 år.

31.05-31.8. er 138. Av disse er 39 brukere under 30 år.

I 1. tertial ble det jobbet med 37 gjeldsrådgivningssaker og i 2. tertial 40 gjeldsrådgivningssaker.

Kvalifiseringsprogrammet:

Det har vært nedgang i antall deltagere i kvalifiseringsprogrammet totalt for samarbeidet, og disse er avsluttet til jobb, andre ytelser eller skole. Det gjøres fortløpende vurderinger for å kartlegge hvilke brukere som er aktuelle kandidater for deltakelse i programmet. I Tvedestrand har det i perioden 1.1. - 30.4. vært 4 flyktninger i kvalifiseringsprogrammet og 2 andre deltagere i kvalifiseringsprogrammet. I perioden 1.5-31.8. har det vært 2 flyktninger og 3 andre deltagere.

Flyktningtjenesten:

I 1. tertial er det bosatt 13 flyktninger og i 2. tertial 18 flyktninger. Kommunen har vedtatt å bosette 45 flyktninger i 2023.

I løpet av 1. tertial har 56 flyktninger mottatt sosialstønad. Av disse er 13 under 30 år. I 2. tertial har 67 flyktninger mottatt sosialstønad. Av disse er 20 under 30 år.

Det tar normalt tre måneder fra en flyktning bosettes i kommunen til vedkommende er i gang på Introduksjonsprogrammet. I denne perioden er det økonomisk sosialhjelp som er hovedkilde til livsopphold. For flyktninger med videregående utdanning fra hjemlandet er lengden på programmet 3-6 måneder med mulighet for forlengelse i inntil 3 måneder. Regjeringen har utvidet retten til norskopplæring, men ikke retten til forlenget Introduksjonsprogram. Flyktninger med rett til utvidet norskopplæring må derfor forsørges på andre måter, gjennom økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet eller deltidsjobb. Det vil være et økt antall flyktninger som vil ha behov for arbeidsrettede tiltak for kvalifisering fremover og vi bruker hele Navs tiltakspakke for denne gruppen.

Frem til nå har kompetanseheving i flyktningteamet vært knyttet til bosetting, introduksjonsordningen og økonomisk sosialhjelp. Nå som nye veiledere kommer på plass er det fokus på arbeidsrettet oppfølging og kvalifisering av flyktninger for å bidra til at de blir selvforsørget raskest mulig.

Totalt har kommunen pr. 1. tertial 97 flyktninger som er i 5-års perioden. I 2. tertial har vi 113 flyktninger som er i 5-års perioden.

Introduksjonsprogrammet: Antall deltagere på introduksjonsprogrammet i perioden er 45. Det var 16 flyktninger som er ferdig i Introduksjonsprogrammet 31.07.23. De aller fleste av disse har behov for mer norskopplæring. Det gjøres fortløpende vurderinger av rettigheter til andre ytelser, men flere av disse vil ha behov for økonomisk sosialhjelp.

Generelle kommentarer:

Saker som involverer barn har et spesielt fokus og barnets beste er hele tiden det viktigste. Det jobbes mot at barn og unge ikke skal bli skadelidende på bakgrunn av foreldrenes økonomiske situasjon. Målet er at alle barn i flyktningfamilier fra 7-års alderen skal være med på en fritidsaktivitet. Det jobbes for å bryte uheldige sosiale mønstre og vi er i gang med å ansette Familiekoordinator som skal jobbe inn mot lavinntektsfamilier.

Tett oppfølging av brukere mot aktivitet, jobb og utdanning er hele tiden i fokus for å få ned utgifter til sosialhjelp. Her er det særskilt fokus på brukere under 30 år og vi følger opp at aktivitetsplikten overholdes gjennom at vi tilbyr målrettet aktivitet for hver enkelt.

NAV Øst i Agder har som mål å lage felles oppfølgingsrutiner for de ulike brukergruppene. Dette arbeidet ble startet i 2022, og jobbes kontinuerlig med. Vi ser at det i 2. tertial er en liten reduksjon i porteføljen i alle kommuner.

Avdeling for habilitering

Boveiledning

Boveiledertjenesten har pr. 1.9. 14 brukere over 18 år med behov for ulik grad av oppfølging praktisk bistand og opplæring og helsehjelp i eget hjem.

Dagtibud TvePro

TvePro dagtilbud har pr. 1.9. 8 brukere. I tjenesten serves også andre tjenester parallelt med tilbudet, som voksenopplæring og avlastningstilbud før og etter skole for elever i vgs. Enkelte brukere kan ikke muliggjøre seg annet arbeidstilbud, og er da avhengig av et kommunalt tilrettelagt dagtilbud. Behovet er derfor stabilt og varig.

BPA

Det er i avdelingen pr. 2. tertial 2 brukere i slik ordning. Dette er unge brukere med varig behov. Det har i lengre tid vært en økende interesse for denne formen for tjenesteorganisering, selv om andel brukere med tjenesten innen habilitering ikke har økt.

Avlastning

Det er pr 1.9. 7 barn med behov for kommunal avlastning, enten i institusjon eller i hjemmet. I tillegg får 4 barn avlastning i private hjem. Avlastningstjenesten er den tjenesten som er mest uforutsigbar, og gjenspeiler pårørendes utfordringer med særlig tyngende omsorgsoppgaver. Her vil vi ha oppgang og nedgang i tjenestebehov, og tjenesten vil av den grunn ha variasjoner gjennom året. Vi ser at det er flere behov blant barn i barneskole med utfordrende atferd, epilepsi og utviklingshemming.

Lyngmyrveien 49

Antall vedtakstimer pr. september 2023 er 564,35 timer per uke fordelt på totalt 8 beboere. Differansen fra januar 2023 er på økning på 94,45 timer per uke.

Årsakene til økte vedtakstimer er økt behov for bistand til å ivareta personlig hygiene, økt behov for bistand og tilsyn på natt, økning av avlastning og krav til to tjenesteytere tilstede ved bruk av tvang etter kommunal helse og omsorgstjenestelov kapittel 9.

Avdelingen har lyktes i å ansette flere helgestillinger i løpet av mai-juli 2023, men det gjenstår fremdeles ca. 4-5 helgestillinger som står ledige. Vi har også lyktes i å kunne ansette miljøterapeuter i henholdsvis 80 og 100% stilling i løpet av sommeren.

Olav Sverre vei

1 ny beboer flyttet inn helt i starten av 2. tertial. Det har vært få endringer i driften og brukeres behov i 2. tertial i motsetning til 1. tertial da det var betydelige endringer.

I Olav Sverres vei er det også ledige helgestillinger.

Psykisk helse og livsmestring

Avdeling Psykisk helse og livsmestring hadde pr 01.09. 170 aktive enkeltvedtak til brukere av tjenesten. Ressursbruken samme dato var 363,40 timer.

Vedtak deles i to tjenester, de som får tjenester som gis pga psykisk helse og de som får tjenester grunnet uheldig rusmiddelbruk.

Psykisk helse:

Pr 31.08. ble det gitt tjenester til 127 brukere, Vedtakstimer 308.03 timer pr uke

Mellom 01.05. og 31.08. ble det igangsatt 29 nye vedtak på tjenester og i samme periode

ble det avsluttet 5 vedtak.

01.09. har vi 9 vedtak som ikke er iverksatt men som står på venteliste.

Aldersfordelingen 01.09. blant alle som mottar tjenesten er:

32% under 30 år. Av disse er 12,5% menn og 19,5% kvinner.

51,6% mellom 31 og 66 år, av disse er 16,4% menn og 35,2% kvinner.

16,4% over 67 år, av disse 8% menn og 8,4% kvinner.

Rusmiddelbruk:

31.8 ble det gitt tjenester til 43 brukere. Det er 55,1 vedtakstimer pr uke. Mellom 01.05. og 01.09. ble det gitt vedtak på 8 nye tjenester mens det ble avsluttet 2 tjenester i perioden.

Aldersfordelingen blant alle som mottar tjenesten pr. 31.08. er:

16,3% under 30 år, av disse 14% menn og 2,3% kvinner.

76,7% mellom 31 og 66 år, av disse 44,2% menn og 32,5% kvinner.

7% over 67 år av disse 4,7% menn og 2,3% kvinner

Det er flere menn som mottar tjenester 62,8% er menn mot 37,2% kvinner.

Tjenester gitt uten vedtak:

Vi har gjennomført drop-in tilbud hver uke på tirsdager, dette benyttes av innbyggere og er bekjentgjort på hjemmesiden til kommunene. Vi opplever at flere tar kontakt for å få informasjon om tjenesten samt behandlingstilbud. Antall som har tatt kontakt på disse tirsdagene i vår er ikke dokumentert men antall besøk varierer fra ingen til 4 pr gang. I ferieperioden har vi opprettholdt tilbudet men det har vært lite i bruk..

Vi har ikke registrert behov for oppfølging av gravide med bekymringsfull bruk rusmidler i 2. tertial.

Ungdomskontakten fortsetter sitt arbeide hver tirsdag med lavterskel tilbud på ungdomskolen i samarbeid med skolehelsetjenesten. Ungdomskontakten er tilgjengelig ved behov for videregående skole.

Det gjennomføres tankeviruskurs, siden årsstart har hun gitt kurs til 47 påmeldte ved Risøya Folkehøyskole, 3 av elever på ungdomsskolen og ytterligere 2 ungdommer som er kommet til via saksbehandler i tjenesten.

Ungdomskontakten samarbeider videre med fritidsklubben og andre som har organiserte tilbud til ungdommen. Hun er på sosiale medier og har god kontakt med ungdom i alderen ca. 13 år og oppover.

Generell kommentar:

Det er høy aktivitet i samtlige avdelinger. Det er flere ledige helgestillinger i de fleste avdelingene. Det bør vurderes om noen av disse stillingene kan gjøres om til flytstilling i 100 % stillinger for bedre stabilitet og mindre behov for vikarer. Vi har god erfaringer med flytvaktene og flere vi minske belastningen på ansatte, gi større stabilitet og forutsigbarhet for brukere og beboere og mindre vikarbruk.

5.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	1,7%	3%	-1,3%
Langtid	11,6%	12,5%	-0,9%
Sum fravær	13,3%	15,5%	-2,2%

Sykefraværet er høyt totalt for sektoren til tross for at det er en liten nedgang fra samme periode i fjor. Sykefraværet følges opp i samarbeid med NAV og fastlege. To avdelinger har hatt et spesielt fokus på sykefraværet også sammen med personalavdelingen. I de fleste avdelingene ser vi tydelig nedgang i korttidsfraværet, men en økning i langtidsfraværet.

Det høye fraværet kombinert med rekrutteringsutfordringer og liten tilgang på vikarer er krevende og tar mye tid og administrere. Dette fører også til større belastninger for de gjenværende på jobb og større uforutsigbarhet for brukere. Dette gjenspeiles videre i økonomien på overtidbruk og bruk av bemanningsbyrå. Noen av rekrutteringsutfordringene er imidlertid løst i 2. tertial.

5.1.5 Fokusområder

1. Fokus på nærværarbeid og reduksjon i sykefraværet.

Det jobbes med nærværarbeid og for å redusere sykefraværet. Arbeidet har dessverre ikke gitt ønskede resultater. Dette arbeidet forsøkes intensiveres i 3. tertial.

Ansatte forteller om belastninger i møte med enkelte pårørende og forventinger det er vanskelig å innfri. I en avdeling er bedriftshelsetjenesten inne for hjelpe til i forhold til å stå i disse utfordringene. Enkelte melder om høy arbeidsbelastning.

2. Oppnå målsetningene i samarbeids og vertskommuneavtalen Nav Øst i Agder med bedre kostnadseffektivitet for kommune og samfunnet som helhet.

Det jobbes med fokusområdet. Arbeidet går som planlagt etter at ny Nav leder er ansatt. Det er en stor omorganisering og det vil fortsatt enda ta en del tid.

3. Forankring av Innsatstrappa og arbeid med bærekraftige tjenester til innbyggerne.

Arbeidet med dette fokusområdet går som planlagt. Det er opprettet arbeidsgruppa med medlemmer fra sektoren.

6 Helse, familie og rehabilitering (240)

6.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Sektor for helse, familie og rehabilitering omfatter mye av helsearbeidet i kommunen fra barn til eldre med helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter, legevakt.

Sektoren har også ansvar for videre vaksineringsrelatert til korona.

6.1.1 Økonomi

T2-23 - Driftsrapport (prog)

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Avvik	Gjeldende budsjett 2023
240 Helse, familie og rehabilitering				
Inntekt	-20 083	-19 223	860	-28 807
Utgift	128 441	118 769	-9 672	181 356
Netto	108 358	99 546	-8 812	152 549

Sektoren forventer et merforbruk for 2023 på kr. 6 - 7 mill. kroner.

Økningen fra forrige tertial skyldes blant annet et merforbruk i den interkommunale barneverntjenesten på kr. 1,2 mill. kroner.

For øvrig skyldes merforbruk bruk av vikarlege og manglende inntjening relatert til dette, kr. 2,7 mill. kroner I tillegg mangler hjemmetjenesten budsjett på helligdagstillegg på kr 1 mill. som skyldes en teknisk feil i overføring av lønnsark. Videre er det merforbruk relatert til ressurskrevende brukere, vikarbyrå, økte priser på kjøp av varer og tjenester og reduksjon i brukerbetaling.

Lønn og utfordringer knyttet til sykefravær og rekruttering

Sektoren sliter med rekruttering av helsepersonell, spesielt sykepleiere og helgestillinger. I tillegg er det utfordringer knyttet til sykefravær. Dette i kombinasjon med behov for ekstra bemanning knyttet til brukere med spesielle behov gjør situasjonen krevende.

Sektoren har merforbruk knyttet til fravær på helligdager, overtid og ekstra på natt. Ekstra på natt skyldes nye brukere med demens med ekstra behov for bemanning.

Sektoren har sommeren 2023 hatt behov for innleie fra vikarbyrå på 6 sykepleiere samt legevikar for hele året. Dette betyr en kostnad hittil i år på ca. kr. 2,6 mill. kroner.

Ressurskrevende brukere/økt hjelpebehov

Det er flere personer med demens som har behov for omfattende tjenester. Dette er tjenester som er vanskelig å forutse. Økt bemanning i forbindelse med dette er ikke tatt høyde for i budsjettet.

Sykehjemmet har ikke grunnbemanning tilsvarende de omfattende behovene som pasientene har. Derfor er det til tider behov for styrking av bemanningen til blant annet matsituasjoner, terminalpleie, palliativ behandling m.m.

Økte kostnader på driftsutgifter

Sektoren erfarer økte driftskostnader knyttet til innkjøp av medisinsk forbruksmateriell, matvarer, drivstoff og leasing av biler m.m. Dette merkes på kjøkkenet og i avdelingene for øvrig. Kostnadene til vaskeritjenester er også økt.

På medisinsk forbruksmateriell er det merforbruk pga. økte priser, men det er også flere beboere med avansert behandling.

Manglende brukerbetalinger/inntekter

Sektoren har mindre inntekter på brukerbetalinger enn forventet. Dette skyldes flere faktorer. Det er adskillig flere korttidsplasseringer enn tidligere på sykehjemmet. Disse plassene har en lavere brukerbetaling enn langtidsplasser. På langtidsplassene er første måned unntatt betaling. Siden pasientene ofte er meget syke når de kommer til sykehjemmet er også lengden på oppholdene betydelig redusert.

Det ble i budsjett 2023 lagt inn en inntjening på kr 400 000 på salg av gjesteplass til en annen kommune. Hittil i år har ikke sykehjemmet hatt kapasitet til eventuelle gjestepasienter.

Det manglende inntjening på Tjenna legekantor som skyldes bruk av vikarer samt utfordringer knyttet til omfattende IKT-problemer.

Sykehjem

Sykehjemmet har jevnt over store utfordringer knyttet til ressurskrevende brukere med blant annet én til én bemanning døgnet rundt. Det er usikkert hvordan dette vil utvikle seg i løpet av året. I tillegg er det behov i perioder for styrking av grunnbemanningen pga. meget dårlige pasienter med stort behov for pleie og hjelp.

Utfordringer med økt behov for bemanning i kombinasjon med utfordringer knyttet til rekruttering og ubesatte helgestillinger medfører til tider overtid.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har hatt færre tjenestetimer og har derfor klart å spare inn noe i forhold til merforbruk på overtid og tillegg for helligdager samt sykefravær. Imidlertid mangler hjemmetjenesten budsjettmidler på helligdagstillegg tilsvarende nesten 1 million. Dette skyldes teknisk feil i overføringen av lønnsark.

Natt

Natt har merforbruk blant annet knyttet til økning for nye ressurskrevende brukere på sykehjemmet. Vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig personell medfører til tider økt bruk av overtid. Dette behovet vurderes kontinuerlig og forventes noe redusert resten av året.

Tildeling og rehabilitering

Avdelingen forventes å gå i balanse. Det mangler blant annet fastlønnstilskudd fra HELFO samt noen utgifter er relatert til prosjekter.

Velferdsteknologi har et merforbruk, men noe forventes dekt inn av andre poster, som egenbetaling for trygghetsalarmer. Det er ikke tilført friske midler over tid, det er tært på bundne driftsfond. Det er økende antall lisenser på teknologi. Dette må sees på i budsjettprosess for 2024.

Merforbruk på antall timer og kilometergodtgjørelse fritids-/støttekontakter. Utfordrende å forskuttere antall vedtak som innvilgelse i løpet av et år, samt hva kilometergodtgjørelse dette medfører.

Avdeling for helse og familie

Avdeling helse og familie kan pr. 2. tertial, forutsette utfordringer med å holde budsjetttrammen for vedtatt budsjett ved årsslutt med til sammen inntil 3,9 mill. kroner. Av de 3,9 mill. er 1,2 mill. grunnet merforbruk i interkommunal barneverntjeneste.

For øvrig skyldes merforbruk i hovedsak bruk av vikarbyrå for sykmeldt fastlege som for året vil utgjøre netto ca. kr. 1,2 mill., samt manglende inntjening på fastlegene relatert til sykefravær/vikar og redusert aktivitet knyttet til IKT-problemer. Tjenna legekantor har hele året hatt store utfordringer knyttet til IKT som har medført reduksjon i antall konsultasjoner som igjen har medført manglende inntjening. Kontoret har nettopp fått nytt journalsystem.

Prognose for året

Sektoren ligger an til et merforbruk i 2023 på minimum 6-7 mill. kroner.

Utfordringer knyttet til personer med demens er økende både på langtidsplasser og avlastning. Det arbeides med en plan for hvordan disse utfordringene kan løses de nærmeste årene. Forslag til plan forventes å legges frem for kommunestyret i september/oktober.

Grunnbemanningen på sykehjemmet er ikke økt på mange år, med unntak av økning av assistentstillinger på avdelingene. Pasientgruppen har forandret seg radikalt og kompleksiteten i pleien har økt betraktelig. I tillegg er oppholdstiden på hver pasient kortere og større utskiftning i pasientgruppen medfører merarbeid. Med bakgrunn i dette er det grunnlag for å si at grunnbemanningen er for lav.

Det arbeides kontinuerlig med oppgavefordeling og bruk av velferdsteknologi. Problemer knyttet til rekruttering er vedvarende og det er behov for bruk av vikarbyrå i sommeravviklingen.

Det vil lysnes ut ledig fastlegestilling på Tjenna legekantor i løpet av høsten, men det er grunn til å tro at behovet for legevikar likevel vil vare ut året.

Utgifter til mat, drivstoff og annet forbruksmaterieell er økende. Det er kompensert noe i budsjettet for dette, men det er vanskelig å forutsi hvordan prisøkning på dette vil utvikle seg.

Sektoren opplever budsjetttrammene ikke er realistiske. Lønnsbudsjettet er marginalt. Slik brukernes behov har forandret er dagens bemanning ikke tilstrekkelig.

6.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Aug 2023	Endring
Faste årsverk	145,5	143,3	-2
Midlertidige årsverk	13,5	12,7	-2,2
Sum årsverk	158,9	156	-4,1

Sektoren har flere årsverk knyttet til prosjekter. I tillegg er det midlertidige årsverk knyttet til ressurskrevende brukere.

Det arbeides kontinuerlig med å tilpasse årsverk til budsjett og behov.

6.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Sektoren har kontinuerlig fokus på innsatstrappen i alle tjenester.

Det arbeides systematisk med tidlig innsats i forhold til barn og unge og deres familier.

Ferske tall tyder på økt bruk av velferdsteknologi.

Det arbeides nå med oppgavefordeling i hjemmetjenesten, spesielt i omsorgsboliger.

Aktiviteten i sektoren er meget varierende og uforutsigbar. Dette er krevende i forhold til bemanningsfaktor. Kompleksiteten i våre tjenester øker både i hjemmetjenesten og på sykehjemmet.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har hatt en gradvis reduksjon i sine tjenester. Det er store variasjoner i tjenestetimene som er utfordrende i forhold til bemanning. Flere brukere ønsker å bo hjemme til de dør. Dette medfører behov for omfattende tjenester i perioder. I tillegg ytes tjenester som ikke er med i vedtak. Dette gjelder spesielt i omsorgsboligene som betjener alarmer fra beboere.

Fleksibiliteten i bemanning knyttet til lavere tjenestetimer brukes til dekning av fravær, bistand til andre deler i sektoren og nødvendig faglige oppgaver.

Tjeneste	Forventet resultat i snitt 2023	Budsjetterte tjenestetimer 2023	Resultat 2022	Resultat 1.tertial 2023	Resultat 2.tertial
Hjemmesykepleie	810	Inntil 810 tjenestetimer	779	697	659
Hjemmehjelp	110	110	100	94	92

Sykehjemmet

Sykehjemmet har hatt noe mindre aktivitet i juli, men så har aktiviteten økt. Det er fremdeles korttidsopphold som det er mest av. Dette medfører et stort antall ut- og innskrivninger, tett oppfølging og flere møter, som igjen øker arbeidsmengden både for ansatte og tilsynsleger.

I tillegg merkes det økning på behov for plasser og avlastning for personer med demens og deres pårørende.

Tjeneste	Plasser	Gj.snittlig belegg - Måltall 2023	Gj.snittlig belegg med pasientbetaling - Måltall 2023	Gjennomsnittlig beleggsresultat 2022	Gj.snittlig beleggsresultat med pasientbetaling 2022	Gjennomsnittlig belegg 2.tertial 2023	Gj.snittlig beleggsresultat med pasientbetaling
Sykehjem	46	98 %	95 %	95,19 %	94,52 %	96,21	93,86
Omsorgsboliger	45	98 %	98 %	93,2 %		90%	91

Det virker som det er mindre etterspørsel etter omsorgsboliger, noe som gjenspeiler seg i beleggsprosenten.

Avdeling for tildeling og rehabilitering

- **Innsatsteam hverdagsrehabilitering.** HVR opplevde en nedgang i antall tjenestetimer i perioden juli – august 2023. Denne nedgangen gjenspeiles i de lavere tjenestetimene registrert hos hjemmesykepleien i samme periode.

- **Fysioterapitjenestens helsefremmende og forebyggende treningsgrupper** (tjenester på lavt nivå i innsatstrappen) har mot slutten av perioden stor pågang av deltakere. Dette på grunn av at nåværende årsverk i tjenesten ikke har kapasitet til å økte tilbudet basert på etterspørsel.
- **Hjelpemidler/tilrettelegging.** Et bredt spekter av hjelpemidler er et viktig tiltak for at eldre innbyggere skal kunne bli boende lengst mulig, være mest mulig selvhjulpne og trygt i egen bolig. I takt med en stadig aldrende befolkning, ser hjelpemiddelmontør, syn/hørselskontakt, fysioterapeuter og ergoterapeut et økende behov for hjelpemidler. NAV Hjelpemiddelsentral ser en sterkt økning av utgifter til hjelpemiddelområdet. Et økt behov for hjelpemidler er tydelig i avdelingen.
- **Frisklivssentral;** det er igangsatt sondering i forhold til samarbeid på tvers av Østre Agder kommuner for å kunne tilby innbyggere utvidede tilbud innenfor regionen. I Tvedestrand har vi over tid opplevd at det har vært utfordrende å rekruttere personer til kurs og tiltak i Frisklivssentralen. Nedslagsfeltet for rekruttering vil være større ved et interkommunalt samarbeid. Statsforvalter i Agder oppfordrer kommunene til å samarbeide, og vil bli prioritert i forhold til tilskuddsmidler.
- **Hukommelsesteam.** Økningen i forventet levealder medføre at antallet personer med demens mer enn dobles fra 2020 til 2050. Kommunens hukommelsesteam skal blant annet bidra til å sikre riktige og tilrettelagte tjenester, til rett tid, og skape en trygg og god hjemmesituasjon for personen og deres pårørende. Teamet skal også være et bindeledd mellom personer med demens og deres pårørende, og de ulike delene av tjenesteapparatet. Demenskoordinator og teamet bistår pasienter og pårørende i alle faser av sykdommen. Det oppleves at flere med demenssykdom, med til dels langt kommet sykdomsforløp, bor lengre hjemme enn tidligere. Pårørende og nærmeste omsorgsperson står i krevende omsorgsoppgaver, og teamet erfarer økt behov for informasjon og støtte fra demenskoordinator.

Aktivitetsnivå i avdelingen er ellers i samsvar med måltall satt for 2023.

Helse og familie

Ny tilflyttede flyktninger i 2023: Helsestasjonen ivaretar kartleggingsamtaler til flyktninger som bosettes i kommunen. I 2023 skal det bosettes 40 flyktninger, det er flere enn hva helsestasjonen har grunnbemanning til å ivareta. Det jobbes kontinuerlig med å få en løsning med hensyn til vikar, men dette er utfordrende. Grunnet økning av antall bosetting av flyktninger etter 1. tertial, så økes grunnbemanningen i helsestasjonen med 20%. Det vil også bli ekstra utgifter til legetjeneste for ivaretagelse av dette tilbudet, som også skal føres på prosjekt.

Helsestasjonen har økt antall fødsler i 2023. Pr. 2 tertial er prognosen for året 57 fødsler og 5 ny tilflyttede barn i alderen 0-1 år, til sammen 62 barn i alderen 0-1 år som skal følges opp. I første leveår er det hyppige konsultasjoner og tett oppfølging i helsestasjonen. Helsestasjonen sin arbeidshverdag er også påvirket av konsekvenser av barnevernreformen. Det erfarer betydelig tettere og hyppigere oppfølging av gravide i svangerskap, barn i 0-5 år og i skolehelsetjenesten; barne- og ungdomstrinn samt i videregående skole. Økt aktivitet på flere områder utfordrer helsestasjonens ansatte. Det er utfordrende/vanskelig å nå over alle oppgaver og ivareta nødvendig oppfølging.

Sektorens tiltak i budsjettet for 2023 - status

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023	2 023	Resultat 2.tertial 2023
24 010 - Midlertidig omprioritering til prosjekt (020)	-230 000	Dette er delvis gjennomført.
24 010 - Opplæringsvakter i løpet av året (054)	300 000	Det er til nå brukt kr. 295 000,- på opplæringsvakter.
24 010 - Psykologstilling 0,5 årsverk, utsatt ansettelse 01.04.23 (032)	-115 000	Kommunepsykologen ble ansatt 1/6-23
24 050 - Assistenten på sykehjemsavdelingene, økning 0,65 årsverk (053)	300 000	Assistentene er på plass og det meldes om at tiltaket er meget vellykket.
24 050 - Salg av sykehjems plasser dersom kapasitet (043)	-400 000	Det har ikke vært aktuelt i denne perioden pga belegg og ferieavvikling.
24 050 - Økte matvarepriser på kjøkkenet (055)	250 000	Matvareprisene er økt betraktelig og det kan forventes ytterligere merforbruk.
24 055 - Medisinsk forbruksmateriell - sykehjem, reduserte utgifter (057)	-100 000	På grunn av prisøkning blir det et merforbruk på forbruksmateriell.
Sum tiltak	5 000	

Nyby

Tvedestrand kommune har nå inngått avtale med Nyby. En ansatt i sektoren er prosjektleder. Det arbeides nå med å koble på frivillighetssentralen. Omsorgsboligene på Strannasenteret er pilot.

6.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær HIÅ	Sykefravær HIÅ fjorår	Endring
Korttid	2,3%	2,4%	0%
Langtid	9%	8,1%	1,2%
Sum fravær	11,3%	10,5%	1,2%

Sektoren har fremdeles et høyt sykefravær selv om fraværsprosenten har gått noe ned. Fraværet skyldes flere forhold. Det er flere langtidssykemeldinger som er blitt avklart i denne perioden.

Sektoren har fokus på fravær. Det tilstrebes tett samarbeid med NAV og HR-avdelingen hvor tema er veiledning og oppfølging av sykmeldte.

Sektoren forbereder innspill til budsjettprosessen som innebærer tiltak i forhold til deltidsstillinger og økt grunnbemanning på sykehjemmet.

6.1.5 Fokusområder

Fokusområder

- **Bærekraftig utvikling;** Sektoren har vært aktivt deltakende i prosjektgruppen-innsatstrappen. Det arbeides med kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet. I arbeidsgruppen som opprettes i forbindelse med innsatstrappen vil kommunepsykolog, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator og systemansvarlig være med.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av

deltidsstillinger. Sektoren har fokus på arbeid med ansvarliggjøring og arbeider kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren vil også ha fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.

- **Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på velferdsteknologi. Sektoren deltar i et prosjekt i regi av KS hvor det arbeides systematisk med oppgavefordeling og bruk av velferdsteknologi. Ferske tall tyder på at Tvedestrand har en god økning i bruk av velferdsteknologi. Det er gjennomført åpen dag på kommunehuset med demonstrasjoner av velferdsteknologi, hjelpemidler samt informasjon om innsatstrappen.
- **Leve hele livet reformen:** Innholdet i reformen er tatt med i arbeidet med innsatstrappen.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier.** Det er gjort et betydelig arbeid i kommunen på dette området. Det er også innvilget prosjektmidler til videre implementering av BTS-modellen. Det er godt samarbeid på tvers av sektorene i dette arbeidet.

